

EKO- zabawy,
turnieje, zagadki
dla przedszkolnej
gromadki

Opracowanie: Klub Twórczego Nauczyciela

Zabrze 2013

Spis treści

Ekologiczne scenariusze zajęć.....	4
Zgnieć śmieć.....	5
W obronie zwierząt	8
W jakim świecie chcesz żyć.....	10
Zielone serce	13
Woda życiodajny napój.....	16
Ekologiczne teatryki.....	18
Przygoda Azorka.....	19
Ekoludki ratują świat.....	23
Ekologiczne gry i zabawy.....	35
Co wiemy o zwierzętach? - quiz.....	36
- Młodzi ekolodzy – zgaduj-zgadula-.....	41
Zabawa utrwalająca nazwy zwierząt lub roślin objętych ochroną.....	45
Zamek pełen niespodzianek	46
Ścieżka ekologiczna.....	52
Ekologiczna przedszkolna orkiestra.....	57
Krzyżówka.....	59
Magiczny kod.....	60
Obrazkowy kod.....	61
Plątaninki literowe.....	62
Eko – gra.....	63
Ekologiczna gra z kostką.....	64
Ekologiczny turniej wiedzy.....	83
Eko-krzyżówka 1.....	86
Eko-krzyżówka 2.....	87
Krzyżówka papier.....	88

Krzyżówka metal.....	89
Krzyżówka plastik.....	90
Krzyżówka szkło.....	91
Ekologiczna wiersze i hasła.....	92
Ekologiczna olimpiada.....	102
Program ekologiczny.....	105
Ekologiczny kalendarz.....	133

EKOLOGICZNE
SCENARIUSZE
ZAJĘĆ

Temat – Zgnieć śmieć

Cele ogólne

- pomaganie dziecku w dostrzeganiu problemów, planowaniu i realizowaniu zadań,
- kształtowanie proekologicznych nawyków w codziennym życiu,
- wyrobienie właściwego stosunku do ochrony środowiska,
- kształtowanie umiejętności podejmowania konkretnych działań

Cele szczegółowe:

- kształtowanie podstawowych zasad ochrony przyrody,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego,
- uświadomienie dzieciom potrzeby ograniczania śmieci,

Cele operacyjne:

Dziecko:

- zwróci uwagę na problem rosnącej objętości śmieci
- dowie się jak postępować z wybranymi odpadami ,by zajmowały jak najmniej miejsca
- uświadomi sobie ,że może aktywnie uczestniczyć w ochronie środowiska

Metody:

sytuacja problemowa, rozmowa, pokaz, metoda ćwiczeń praktycznych

Formy :

zbiorowa, indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne :

worek 60l na śmieci oraz „śmieci”- plastikowe butelki ,opakowania kartonowa po syropach ,po ryżu ,kaszy ,herbacie , butach ,kartoniki po paście do zębów , sokach itp. tamburyno, tasiemka lub gruba włóczka.

Przebieg :

1. Przywitanie dzieci , przedstawienie tematu – Dzisiaj chciałam porozmawiać z wami o śmieciach.

2. Rozmowa z dziećmi prowadząca do nakreślenia problemu

- co to są śmieci ?
- gdzie w waszych domach wyrzuca się śmieci ?
- jak często wynosicie śmieci z domu do kontenerów ?
- co się dalej z nimi dzieje ?
- jak często przyjeżdża śmieciarka ?
- dlaczego tak często ?
- wyobraźcie sobie ile śmieci musi być na wysypisku – opis wysypiska

3. Ja też mam w domu kosz na śmieci i muszę wyrzucać śmieci dwa razy dziennie .Bardzo się martwię ,że przeze mnie zapełniają się szybko kontenery i potem jest tak dużo śmieci na wysypisku a przecież nie ma miejsca na nowe wysypiska . Może jednak jest jakiś na to sposób . Może razem coś wymyślimy .Może je zaczarujemy ,żeby zniknęły ?

4. Zabawa . Dzieci przydźwiękach tamburyna lub przy muzyce biegają , na hasło n-la ,, Pstryk , pstryk i śmieć znikł ,, przykucają . Kilka powtórzeń , zakończenie słowami -Szkoda że naprawdę nie można tak zrobić . Usiądźcie .Zaraz przekonacie się , z czym mam taki wielki problem .

5. Oto są moje śmieci (wnosi duży worek wypełniony butelkami ,opakowaniami itp.)

Wcale nie jest ciężki a taki duży .(Chętne dzieci mogą podnosić worek i sprawdzać jego ciężar)

Mam tutaj : .....nauczyciel wyklada „śmieci,, dzieci nazywają je . Co zrobić żeby było ich mniej ?

6. Rozwiązywanie problemu. Dzieci powiedzą ,żeby mniej wyrzucać ,mniej zużywać. Nauczyciel musi upierać się ,że wszystkie rzeczy ,po których zostały opakowania były potrzebne i nie dało się wyrzucić mniejszej ilości .Powinny wpaść na to żeby zgnieść śmieci w celu zmniejszenia ich objętości .

7. Sprawdzenie słuszności założenia .

Dzieci zgniatają wybrane śmieci (dla każdego dziecka powinno być co najmniej jeden „śmieć ,,) , niektóre zgniata n-l .Ponowne zebranie ich do worka .Ocena przez dzieci objętości i ciężaru worka .

8. Pomogliście mi bardzo ,możecie też pomóc rodzicom ,wystarczy powiedzieć im, że opakowania przed wrzuceniem do śmietnika należy pozgniatać .

9. Zabawa

Z tasiemki na środku dywanu układamy okrąg .Dzieci przy dźwiękach tamburyna biegają na zewnątrz okręgu, na hasło „Śmieci do worka” gromadzą się w okręgu .

Temat: W obronie zwierząt

Grupa: 5-latki

Cel ogólny:

- wszechstronny rozwój osobowości, wrażliwości, uczuciowości poprzez ekspresję słowną;

Cele szczegółowe:

- wchodzi w określone role;
- aktywnie uczestniczy w rozmowach;

Techniki dramowe: rozmowa

rysunek

Pomoce: ilustracje zwierząt domowych (pies, kot, kanarek, królik, świnka morska itp.)

Literatura: strona internetowa: www.literka.pl

PRZEBIEG

1. Rozmowa o zwierzętach, które dzieci mają lub chciałyby mieć: jak się nimi zajmują, jakie cechy mają różne gatunki zwierząt, co wnoszą w świat ludzi itd.

2. „Co mówią zwierzęta?” – rozmowa.

Nauczyciel: „Każdy z was kocha swojego ulubionego pieska, kotka czy kanarka. A czy zwierzęta kochają was? Może nie zawsze jesteście wobec nich w porządku. Czy chcielibyście posłuchać, co mają wam do powiedzenia?”

Dobierzcie się parami. Jedna osoba z pary wejdzie w rolę zwierzaka, a druga w rolę jego właściciela. Możecie ze sobą porozmawiać.”

-dzieci „w rolach’ rozmawiają ze sobą. Następnie wymieniają się rolami i rozmowa trwa dalej.

3. „Czego zwierzęta nie lubią?” – rozmowa.

Nauczyciel: „Czy zwierzęta miały do was jakieś pretensje? Proszę o nich powiedzieć.” – „zwierzęta” mówią o tym, czego nie lubią w traktowaniu ich przez dzieci.

4. „Jak traktujemy zwierzęta’ – zaprojektowanie plakatów na temat właściwego traktowania zwierząt.

5. Wystawka i omówienie prac dzieci.

Temat: W jakim świecie chcesz żyć

Grupa: 6-latki

Cel ogólny:

- wszechstronny rozwój osobowości, wrażliwości, uczuciowości poprzez ekspresję ruchowo-mimiczną;
- rozwój myślenia, pomysłowości, wyobraźni, fantazji, koncentracji;

Cele szczegółowe:

- wyraża uczucia, przeżycia za pomocą gestów, mimiki twarzy, ruchu;
- wchodzi w określone role;
- „rzeźbi” ciało partnera wg określonego zadania;
- rysuje postacie oddające charakter uczuć i przeżywanych sytuacji;

Techniki dramowe: gry w wyobrażonej przestrzeni

scenki improwizowane

techniki ekspresji ciała: żywe obrazy

rzeźba

techniki manualno-plastyczne: rysunek

Pomoce: 2 duże obrazki przedstawiające świat brudny i 2 - świat czysty (w dwóch obrazkach wycięte otwory),

patyczki z naklejonym rysunkami, sondy do mierzenia czystości powietrza (5), kredki, flamastry,

kartki z bloku rysunkowego, magnetofon.

Literatura: „Nowa Szkoła” 7/2000.

U. Czerwińska, S. Doroszuk: Scenariusze zajęć dziennych cz. 3 i 4.

PRZEBIEG

1. Wprowadzenie

- Przypomnienie im o przyrządzie do mierzenia czystości powietrza (parę dni wcześniej dzieci umieszczały przyrząd w wyznaczonym miejscu): jak był zrobiony, co miał zbadać, gdzie przyrządy zostały umieszczone, jakie jest powietrze według dzieci
- przyniesienie sond z miejsc, w których zostały umieszczone
- odczytywanie wyników z przyrządów: co znajduje się na taśmie samoprzylepnej, jakie jest powietrze w sali i na zewnątrz, co powoduje to, że powietrze jest brudne, co trzeba zrobić by powietrze było czyste

2. „Spacer po lesie” – gry w wyobrażonej przestrzeni

- po usłyszeniu pierwszych dźwięków muzyki dzieci rozpoczynają spacer, słuchając opowiadania N. i ilustrując je ruchem:

„Jest piękny, letni dzień. Dzieci wybrały się na spacer do lasu. Idą parami w rytm muzyki. Doszły do lasu. Teraz pojedynczo wchodzą między drzewa nisko pochyloną głową, aby nie zawadzić o gałęzie. Na swojej drodze spotykają małego żuczka (*przysiad*), przyglądają się mu. Wstają i idą dalej. Lekki wiatr porusza gałęziami drzew. Dzieci unoszą wysoko głowy i patrzą na kołyszące się korony drzew (*kołyszą rękami*). Muzyka zaprasza do dalszej wędrówki. Dzieci zobaczyły brzozy z białą korą, przystanęły – rozglądają się i liczą napotkane brzozy. Droga staje się trudniejsza. Oto wysoka trawa. Trzeba iść, unosząc wysoko kolana. Nareszcie piękna polana, a na niej poziomki. Dzieci schylają się i zbierają poziomki. Można już odpocząć (*muzyka cichnie – dzieci siedzą i zjadają poziomki; kładą się, patrzą w niebo i liczą obłoki*)

- 3. Porównywanie na obrazkach dwóch światów brudnego i czystego – rozmowa z dziećmi

4. Scenki improwizowane

- Zawieszamy 2 obrazy (świat czysty i brudny). W wycięte w obrazie otwory wkładamy patyczki

z naklejonymi na nich rysunkami (np. drzewo, biedronka, słońce)

- przydzielenie ról dzieciom

- dzieci układają dialog, trzymając patyczki za obrazami i poruszają kukiełkami. Rozmowa dotyczy

życia w świecie, w którym się znajdują

5. Żywe obrazy

Dzieci, przyjmując odpowiednie pozy, odtwarzają obraz brudnego świata, w którym żyją rośliny, zwierzęta i ludzie.

6. Rzeźba

Dobre w pary dzieci przygotowują rzeźbę drzewa rosnącego w czystym świecie.

7. Rysunek

- Dzieci malują na kartkach papieru świat, w którym chciałyby żyć – przedstawienie marzeń dziecka za pomocą kredek i flamastrów.

- Dzieci przy stolikach obserwują rysunki swoich kolegów, i starają się zapamiętać jak najwięcej szczegółów.

- Informują o tym, co zobaczyły nauczyciela, który podchodzi do zgłaszających się dzieci, słuchając wypowiedzianych „na ucho” spostrzeżeń.

- Dzieci zgromadzone w kole ze swoimi pracami, wypowiadają się na temat własnego wymarzonego świata.

Temat: Zielone serce

Grupa: 5-latki

Cel ogólny:

- wszechstronny rozwój osobowości, wrażliwości, uczuciowości poprzez ekspresję ruchowo-mimiczną i słowną;

Cele szczegółowe:

- rozmawia o uczuciach: własnych, wewnętrznych przeżyciach, stanach, lękach, kłopotach i radościach;
- rozpoznaje i nazywa stany emocjonalne postaci;
- prezentuje siebie w formie pantomimicznej;
- doskonali plastykę ciała przyjmując określone pozy;
- łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami;

Techniki dramowe: etiuda pantomimiczna

technika ekspresji ciała: poza

gry w wyobrażonej przestrzeni

proste doświadczenia – ćwiczenia kształcące wrażliwość dotykową

techniki artystyczno – teatralne: rozmowa

wprawki dramatyczne

Pomoce: magnetofon, kaseeta z nagraniem „odgłosów lasu”.

Literatura: „Nowa Szkoła” 7/2000.

R. Piskowski: „Zielone serce”.

PRZEBIEG

1. Zapoznanie dzieci z treścią wiersza R. Piskowskiego pt. „Zielone serce.”

Na skwerku rośnie drzewo

szeroko, rozłożyście
srebrzystą miało korę,
zielono-srebrne liście.

Słuchali chętnie ludzie

przechodząc koło drzewa,
jak wietrzyk wśród gałązek
wesoło piosnki śpiewa.

Lecz przyszedł mały urwis,
ukradkiem wyjął nożyk,
bo napis chciał wykrobać
w srebrzystej, cienkiej korze.

Wycinał powolutku
literkę po literce,
nie wiedział, że pod korą
zielone płacze serce.

- omówienie treści wiersza.

2. Etiuda pantomimiczna:

„Wyobraź sobie, że jesteś drzewem. Na twojej korze ktoś powolutku wycina literkę po literce. Pokaż, co czujesz? Powiedz. Pokaż miną, ruchem”.

3. „Drwale i niedźwiedzie” - poza

Cała grupa w rolach drwali wykonuje proste etiudy ruchowe (rąbanie, piłowanie, opuszczanie drzewa), połączone z dźwiękiem. Pojawiają się „niedźwiedzie”, głodne, żarłoczne, które nie atakują „drwali” tylko nieruchomych. Zabawa polega na tym, że dzieci – drwale muszą zatrzymać się w pozie i trwać w bezruchu. Któremu choćby poruszy się ręka czy głowa, natychmiast zostaje zjedzony przez niedźwiedzia. Ćwiczenie powtarza się kilkakrotnie, zwycięzca (drwal, który nie da się sprowokować ani śmiechem, ani łaskotkami), otrzymuje rześiste brawa.

4. Gry w wyobrażonej przestrzeni

„Zamknijcie oczy i wyobraźcie sobie, że znajdujecie się w lesie. Poruszacie się cicho, w taki sposób, aby nie wpaść na żadne drzewo – tymi drzewami są wasi koledzy.”

Dzieci poruszają się bezszelestnie, intuicyjnie wyczuwając obecność kolegów, starając się uniknąć bezpośredniego spotkania.

5. Proste doświadczenie – ćwiczenie kształcące wrażliwość dotykową.

- „A teraz nie otwierając oczu spróbujcie zbliżyć się do wybranego drzewa. Tym drzewem jest brzoza. Dotknijcie dłońmi kory brzozy. Zapamiętajcie, co czujecie, czy jest ona gładka, czy szorstka? Dobrze zapamiętajcie korę swego drzewa.”

- Dzieci zapamiętują fakturę tkaniny ubrania wybranego kolegi – drzewa.

- „W dalszym ciągu nie otwierając odchodźcie jak najdalej od swego drzewa, spacerujecie pośród drzew z zamkniętymi oczami, wyciągacie ręce i poszukujecie swojego drzewa. Jeśli je odnajdziecie, sprawdźcie dotykiem, czy jest to na pewno kora wybranego przez was drzewa.”

- Otwórzcie oczy i zobaczcie swoje drzewo.

- Wymiana doświadczeń n/t wrażeń dotykowych, wypowiedzi dzieci czy ćwiczenie sprawiało im trudność.

6. Rozmowa

Uczestnicy po wejściu w określone role (urwisa i leśniczego) rozmawiają ze sobą na temat: „Dlaczego niszczyłeś korę drzewa?”.

7. Wprawki dramatyczne

Nauczyciel recytuje wiersz „Zielone serce”, a dzieci ruchem, gestami, mimiką przedstawiają jego treść.

8. „Jakie jest moje samopoczucie?” – określenie nastroju na ilustracji drzewa. Dzieci naklejają na drzewie postać człowieka na odpowiedniej wysokości (im wyżej, tym nastrój po zajęciu jest lepszy) – rozmowa.

Temat: Woda życiodajny napój.

Dzieci 4.5 latki

Cele ogólne:

- Wdrażanie do oszczędzania wody

Cele szczegółowe:

- dziecko zna sposoby oszczędzania wody
- wie, że woda potrzebna jest wszystkim żywym organizmom
- zna zastosowania wody deszczowej

Metody pracy:

- słowna – wyjaśnienie, rozmowa
- czynna – zadań stawianych do wykonania przez dziecko
- oglądowa – obserwacja, pokaz

Formy pracy:

- grupowa jednolita
- indywidualna zróżnicowana

Środki dydaktyczne:

miska, obrazki zwierząt, roślin, rzeczy codziennego użytku, obrazki przedstawiające wykorzystanie wody w sposób pozytywny i negatywny, sylwety konewek.

Literatura: Materiały wykorzystane z programu „Klimatolubne przedszkolaki”.

PRZEBIEG:

1. Dzieci wraz z nauczycielką wychodzą do łazienki w celu przeprowadzenia eksperymentu. Do umywalki z kapiącym kranem wkładają miskę. Dzieci zbadają ile wody zgromadzi się przez najbliższe 30 minut. Powrót do sali.
2. Nauczycielka układa przed dziećmi obrazki przedstawiające zwierzęta, rośliny, rzeczy codziennego użytku. Zadaniem dzieci jest posegregowanie obrazków na grupę potrzebującą do życia wodę i grupę, która tej wody nie potrzebuje. Po skończonym zadaniu, rozmowa na temat znaczenia wody dla wszystkich żywych organizmów.
3. Prezentacja dzieciom deszczówki, zebranej kilka dni wcześniej w ogrodzie przedszkolnym. Porównanie jej z wodą źródlaną, wskazywanie różnic. Oglądanie wody źródlanej i deszczówki pod mikroskopem. Rozmowa n/t wykorzystania deszczówki w ogrodzie.
4. Losowanie przez dzieci obrazków przedstawiających właściwe i niewłaściwe wykorzystanie wody. Dzieci wybierają pozytywne sytuację i próbują je wyjaśnić.
5. Zabawa ruchowa: nauczycielka dzieli dzieci na grupy, Chłopcy to ogrodnicy a dziewczynki – kwiaty. Podczas muzyki dziewczynki – kwiaty – tańczą gdy muzyka następuje pauza w muzyce dziewczynki kucają a chłopcy wybiegają z konewkami w rękach i podlewają kwiatuszki. Ponowne włączenie muzyki – kwiaty tańczą.
6. Nauczycielka ponownie idzie z dziećmi do łazienki w celu sprawdzenia ile wody nazbierało się w misce podczas zajęć. Nauczycielka pyta dzieci, co by to było gdyby u każdego w domu był niedokręcony kran. Prosi również by po przyjeździe do domu sprawdziły czy krany w ich domu są dobrze dokręcone. Dzieci przelewają wodę do butelki, którą to podlewają kwiaty w sali.

EKOLOGICZNE TEATRZYKI

„Przygoda Azorka”

Anna Przepióra, Bogumiła Kępka

Przedszkole nr 6

NARRATOR

Wierzcie lub nie wierzcie, ale w Zabrze- w naszym mieście,

W pewien ciepły, piękny wtorek zgubił się piesek Azorek.

TOMEK (wchodzi płacząc)

U, u, u, u, u, ...

Gdzieżeś mój piesku, gdzie?

Czy ktoś gdzieś widział cię?(zwraca się do dzieci)

Wyszedłem z nim tylko na skwerek,

na mały, króciutki spacerek.....

Azorek zobaczył kotka małego i zerwał się,

biegnąc prosto do niego!

U, u, u, u, ...(płacze)

Drogie dzieciaki, miłe przedszkolaki

czy widzieliście Azorka małego?

Mojego pieska ukochanego!!! U, u, u, u.....

PRZECHODZIEN

Wszystko będzie dobrze, pomyślnie się ułoży,

imię pieska i adres jest przecież na obroży!

Poza tym wszystkie zbłąkane psiska,

gdy ktoś znajduje, odwozi do schroniska.

TOMEK

Wywieszę na słupie ogłoszenie.

Może to jakieś pocieszenie?..... u, u, u, ...(wychodzi)

AZOREK (wchodzi smutny)

A-uuuuuu, a-uuuuuuu, a-uuuuuuu....

Smutno mi samemu tu!!!

Co mam począć sam niebożę,

czy jest ktoś, kto mi pomoże?

Smutno mi, choć słońce świeci,

może wiedzą coś te dzieci??? (zwraca się do dzieci)

Chodzę ulicami, prze dzień długi cały,

już mnie łapki rozboleły! A-uuuuuu...

Gdzie mój pan, gdzie mój Tomek?

Jak mam wrócić? Gdzie mój domek?

(wychodzi smutny, ze spuszczoną głową)

NARRATOR

Patrzy Azorek, pies niewielki siedzi.

Spogląda na niego i wzrokiem go śledzi.....

AZOREK

Wiem! On pewnie udzieli mi pomocy!

Bo będę się tak błąkał do ciemnej, zimnej nocy!

Hau! Hau! Dzień dobry, przyjacielu! Hau!

Ważną sprawę bym do ciebie miał....

PIES

Dzień dobry! Dzień dobry! Poznać mi cię miło.

Jak ci na imię i co się wydarzyło?

AZOREK

Jak to, jak mi na imię? Każdy wie, że Azorek!

PIES

A skąd mam to wiedzieć? Gdzie twój identyfikator?

AZOREK

A cóż to takiego? Powiedz mi kolego!

PIES

Jestem bezpieczny, radosny, uśmiechnięty,
bo mam medal z imieniem do obroży przypięty!

(Psy wychodzą)

TOMEK

Szukam mojego małego Azora!

Nie ma niestety ani obroży, ani identyfikatora!

U..u..u.....(wiesz ogłoszenia i wychodzi)

AZOREK

Jestem zmęczony, chodziłem przez dzień cały

Odpocznę pod tym krzaczkiem, jestem obolały ....(zasypia)

TOMEK

Azorku! Azorku ! Gdzie jesteś, gdzie?

Czy ktoś coś słyszał, czy ktoś coś wie?

Żeby nic się nie stało, bo żal me serce ściska...

Oby ktoś go odnalazł i oddał do schroniska.

Wiem! Tam go znajdę!!!

Kochane dzieciaki, czy wiecie gdzie on jest?

A może ktoś go skrzywdził? To mój najukochańszy pies...

U, u, u, u, u,.....

DZIECI

(wskazują śpiącego pod krzaczkiem Azora- bohaterowie witają się)

TOMEK

Już nigdy mi nie zginiesz mój piesku ukochany!

Mam dla ciebie obrozę i będziesz podpisany...

AZOREK

A ja nie będę za kotami biegał,

będę zawsze posłusznie u twoich nóg siedział.

(przytulają się)

„EKOLUDKI RATUJĄ ŚWIAT”

Anna Przepióra, Anna Juszczak

Przedszkole nr 6

Akcja toczy się na skraju lasu. W tle muzyka relaksacyjna „Las”.

BRUDASEK:

Idę sobie drogą, szuram lewą nogą,

Trawę zdeptuję-wcale nie żałuję.

Jem sobie cukierki i rzucaam papierki.

I popatrzcie dzieci- mnie nie drażnią śmieci!

Zwierzęta mówią, wychylając się zza drzew, z wody.

WIEWIÓRKA 1:

Pod tymi śmieciami-

Orzeszków szukamy.

WIEWIÓRKA II:

Gdy ich nie znajdziemy,

Cóż biedne poczniemy?

RYBKA 1:

Droga siostró- szkoda,

Że tak w rzece brudna woda!

RYBKA II:

**Źli ludzie wylali ścieki,
Do naszej kochanej rzeki!**

PTAK I:

**W lesie bałagan taki,
Uciekły wszystkie ptaki!**

PTAK II:

**Jeść tu nic nie mamy,
My też się wyprowadzamy!**

Piosenka w wykonaniu wszystkich dzieci .

KOMIN:

**Tak mi smutno drogie dzieci,
Że dym czarny ze mnie leci!
Dym ten środowisko truje,
Niechże mnie kto poratuje!**

AUTO:

wjeżdża na scenę

**Jechać autem jest przyjemnie,
Lecz jest tyle spalin we mnie!
Rzadko więc mnie używajcie,
O przyrodę proszę dbajcie!**

Kapitan Ufoludek z wysoka , z innej planety spogląda przez teleskop na Ziemię

KAPITAN UFOLUDEK:

Patrzę, patrzę i truchleję-
Cóż się na tej Ziemi dzieje?
Dzieci śmieci rozrzucają,
O planetę swą nie dbają!
My się wyzwiań nie boimy,
Na ratunek polecimy!

DZIECKO:

Patrzcie, patrzcie dzieci,
Ile tutaj śmieci!
Butelki, puszki i stare gazety-
Nie poradzimy z tym sobie niestety....

DZIECKO:

Patrzcie szybko do góry!
Tam, obok tej wielkiej chmury!

DZIECKO:

Oj, słońce mi w oczy świeci,
Lecz .....widzę! To UFO leci!

Talerz- rakieta, nadlatuje z góry, ląduje, wysiadają z niego ufoludki.

KAPITAN UFOLUDEK:

Moje drogie ufoludki,
Ustawić mi szereg równiutki!

UFOLUDEK I:

1,9,7,6!

A mnie bardzo chce się jeść!

UFOLUDEK II:

!, 7, 8, 4!

KAPITAN UFOLUDEK:

Spokój! Co to za numery!

DZIECKO:

Co to?

Kto to?

UFOLUDKI:

Ufoludki!

UFOLUDEK :

Do przedszkola nie chodzimy,

To dlatego źle liczymy!

A wy chyba nas lubicie,

Więc nas liczyć nauczycie.

DZIECKO:

Pomóżcie nam dzieciaki,

Policzyć te nieboraki!

1,2,3,4...

DZIECKO:

Więc jesteście ufoludki?

UFOLUDEK:

Ufoludki- ekoludki!

Prosto z kosmosu przybywamy,

Więc tańcem was witamy!

Ufoludki i dzieci tańczą kosmiczny taniec do melodii „Trisch-trasch polka.

DZIECI:

My do was sprawę mamy!

To się w głowie nie mieści,

Jakie złe to są wieści.

Ziemia jest nieszczęśliwa,

Bo śmieci na niej przybywa.

Brudne niebo, brudna woda....

UFOLUDKI:

Tak nam Ziemi szkoda!

DZIECKO:

Płaczą ptaki, płaczą drzewa....

UFOLUDEK:

Coś z tym zrobić wreszcie trzeba!

DZIECKO:

Brudno wszędzie! Śmieci wszędzie!

UFOLUDKI:

Co to będzie? Co to będzie?

PIOSENKA UFOLUDKÓW:

Ufoludki dogrywają na ekologicznych instrumentach.

**Ja jestem ufoludek, ufoludek,
Na Marsie mam ogródek, mam ogródek.**

Gdy chodzę na spacer, na spacer,

To przedziwne mam maniery.

Ti, ta, ta, ti, ti, ta, ta,

Tańczę sobie na dwa pa!

Ti, ta, ta, ti, ti, ta, ta,

Tańczę sobie na dwa pa!

Jesteśmy ufoludki, ufoludki,

Wesołe ekoludki, ekoludki.

My Ziemię posprzątamy, posprzątamy,

Potem ładnie zaśpiewamy!

Ram pam, pam, ram pam, pam.

Swoje śmieci sprzątaj sam.

Ram pam, pam, ram pam, pam.

Swoje śmieci sprzątaj sam!

DZIECKO:

**Ale chyba dobrze wiecie,
Że to łatwe nie jest przecież?**

UFOLUDEK:

**Usiądziemy, pomyślimy,
Jak się z brudem rozprawimy?**

DZIECKO:

Może ....śmieci w kosmos wyślemy?

UFOLUDKI:

**O przepraszam!
My ich tam nie chcemy!!!!**

UFOLUDEK:

**Może śmieci schowamy?
Po kątkach poupychamy....**

DZIECKO:

To nie jest pomysł udany!

DZIECKO:

Tak was sprzątać uczą mamy?

UFOLUDEK:

Wiem! Wezwijmy Eko-wróżkę!
Niech przyniesie swoja różdżkę,
Która wszystko odmieni,
Wysprząta i zazieleni.....

WSZYSCY:

Wróżko, wróżko.....

WRÓŻKA:

Ja jestem wróżka śliczna,
bo ekologiczna.
Śmieci precz, brud mi precz!
Ja porządek chcę tu mieć!
Zaczaruję wasze rączki,
Żeby zrobiły porządki.
Śmieci precz i brud mi precz,
Ja porządek chce tu mieć!

Dzieci sprzątają w rytm piosenki, układając śmieci na jeden stos.

BRUDASEK:

My tu zaraz posprzątamy-
Lecz gdzie wszystkie śmieci damy?

WRÓŻKA:

Czary-mary! Czary-mary!

To są Eko-czary!

A oto proszę!

Do segregacji odpadów kosze!

Na scenę wchodzi dzieci przebrane za kolorowe kosze.

KOSZ I:

Mili chłopcy i grzeczne dziewczynki,

Do mnie wrzucajcie puszki, śrubki i sprężynki!

KOSZ II:

Jak zjecie ciasteczka i cukierki,

Zawsze do mnie wrzucajcie papierki!

KOSZ III:

A ze mnie jest żarłok wielki,

Chętnie zjadam słoiki i puste butelki!

KOSZ IV:

Plastikowe kubeczki, i zepsute laleczki

Do mnie wrzucajcie, nie zapominajcie!

DZIECI:

Chociaż małe rączki mamy,

Teraz nimi posprzątamy!

A gdy każdy sprzątać będzie,

Wtedy czysto będzie wszędzie!

W rytm muzyki dzieci sprzątają i segregują śmieci.

WRÓŻKA:

Gdy małe dzieci dać rady nie mogą,

Tam zawsze elfy dopomogą!

ELF I:

Kominowi filtry damy

I już czysty dymek mamy!

ELF II:

Oczyszczalnię zbudujemy,

Ścieki z rzeki usuniemy!

ELF III:

Samochód do garażu odstawimy,

Na rower go zamienimy.

Jest ekologiczny, przyrodzie nie szkodzi,

A więc na rowery- i starsi i młodzi!

Na scenę wbiegają zwierzęta, rybki wychylają się z wody.

ZWIERZĘTA:

Wieść niesie, że w naszym lesie

Nie ma już śmieci!

ELF IV:

Cieszą się zwierzęta,

Radują się dzieci.

A my zieleń rozsiewamy,

Pięknie w naszym lesie mamy!

Piosenka i taniec w kole „Wiosna”

WRÓŻKA:

Wstydu najadłam się dziś nie mało,

Ufo do nas przyleciało!

Tak mi przykro moje dzieci,

Że ktoś w lesie rzucał śmieci!

do ufoludków

Wam, za pomoc dziękujemy,

Sprzątać las obiecujemy!

KAPITAN UFOLUDKÓW:

Odlatujemy?

UFOLUDKI:

Odlatujemy!

KAPITAN UFOLUDKÓW:

Stertujemy?

UFOLUDKI:

Startujemy!

KAPITAN UFOLUDKÓW:

A wam dzieci, każdy powie,
Że dbanie o czystość – to samo zdrowie!

Nim się znowu zobaczymy,
To na koniec zatańczymy!

Wszyscy wspólnie tańczą pożegnalny taniec.

WRÓŻKA:

A wy śmieci segregujcie

I porządku tu pilnujcie.

Przeżyliśmy dziś razem różne przygody,
Mianuję was teraz „Przyjaciółmi przyrody”!

Wróżka rozdaje medale.

Ufoludki wsiadają do rakiety i odlatują.

WSZYSCY SIĘ ŻEGNAJĄ:

Do zobaczenia!

EKOLOGICZNE GRY I ZABAWY

Co wiem o zwierzętach? – quiz

Grupa: 6 latki

Cele ogólne:

- utrwalenie zdobytych wiadomości o życiu zwierząt
- przestrzeganie zasad quizu
- nabywanie odporności emocjonalnej

Cele operacyjne:

- wykazuje się wiedzą związaną ze światem zwierząt
- rozwiązuje zagadki o zwierzętach
- przestrzega wymaganych reguł quizu

Metody pracy:

- słowna - objaśnienie, zagadki
- oglądowa – pokaz
- czynna – zadań stawianych do wykonania

Pomoce: Ilustracje zwierząt (delfin, tygrys, lew, żyrafa, słoń, nosorożec, hipopotam, pingwin); zagadki; ilustracje zwierzęcych mam oraz ich dzieci, okazy naturalne w postaci pożywienia zwierząt (w pojemnikach: ziarno, siano, kość, mleko); ilustracje lisa, wiewiórki, osła, sowy, wilka, krzyżówka, kolorowe piórka – punkty, pojemniki na punkty

PRZEBIEG

1. Podział grupy na 4 zespoły

2. „Jakie to zwierzę?” – zadanie I

Dzieci losują ilustrację 2 zwierząt i nazywają je.

3. „Które zwierzę...?” – zadanie II

Zadaniem dzieci jest wymienić 2 zwierzątka, które:

Zasypiają na zimę.

Mieszkają w morzach i oceanach.

Mieszkają w lesie.

Pochodzą z Afryki.

Żyją w krainie wiecznego lodu.

Robią zapasy na zimę.

Są drapieżnikami.

Dokarmiamy zimą w lesie.

4. „Mama i jej dziecko” – zadanie III

Każdy zespół losuje kopertę z ilustracjami trzech zwierzęcych mam oraz luźnymi ilustracjami ich dzieci. Zadaniem dzieci jest dopasowanie dziecka do mamy i nazwanie go.

Kura – kurczątka, słoń – słończątka, klacz – źrebię

Kocica – kociątka, krowa – cielętko, lwica – lwiątko

Macióra – prosiątka, suka – szczenię, kaczka – kaczątko

Owca – jagnię, gęś – gęsiątka, łania – sarniątka

5. Zabawa ruchowa z elementem dramy „W ZOO”

Dzieci naśladują ruchem swego ciała i mimiką zwierzę wskazane przez N. na ilustracji.

6. „Kto to lubi?” – zadanie IV

Dzieci losują pojemniki z naturalnymi okazami pożywienia zwierząt. Ich zadaniem jest dopasowanie pokarmu do zwierzęcia:

Ziarno – kury (ptaki)

Mleko – kot

Kość – pies

Siano – krowa, sarna, jelen

7. „Co to za zwierzę?” – zadanie V

Dzieci losują koperty z zagadkami (dla każdej grupy 2 zagadki) i rozwiązują je:

Bywam czarny, szary, bury...

Wydeptuję własne ścieżki

Na mój widok – myk do dziury

Przerażone myszki.

W dziupli swej na drzewie,

Gdy nikt o tym nie wie,

Orzechów zapasy

Zbiera na złe czasy.

Nie zazdrozczę ci mój panie,

Że nosisz na sobie mieszkanie.

Nic dziwnego mój kochany,

Że chodzisz wciąż zasapany.

Kto to – żyje na polu i w lesie

Jest szary i tchórzliwy

Bardzo szybko ucieka

Kiedy polują na niego myśliwi.

Kuzyn świnki,

Żyje w lesie,

Porośnięty jest szczecina.

Żołędzie, grzyby, buczyna

Z głodu mu nie dają zginąć.

Jest duży brunatny,

Żyje w gęstym lesie,

Gdy mruży to echo głos daleko niesie.

Drepcze przez lasu gąszcze,

Łapie myszy, żmije, chrząszcze,

Gdy zimowe przyjdą dni

Zagrzebany w liściach śpi.

W aksamitnym, czarnym futrze

Podziemiami chodzę

*– czasem pozostawiam kopce w ziemi
na swej drodze*

8. „Kto ma takie cechy?” – zadanie VI

Dzieci mają przed sobą ilustracje lisa, wiewiórki, osła, wilka, sowy. Nauczycielka czyta określenia: groźny, chytry, uparty, zwinny, mądry. Zadaniem dzieci jest uniesienie ilustracji zwierzęcia do którego pasuje dana cecha

9. Zabawa ruchowa „Zaczarowany las”

Metoda ruchu rozwijającego przy muzyce. Prowadzący zajęcia wydaje polecenia a dzieci muszą je wypełniać odpowiednio do jego zaleceń:

- a. „Hokus- pokus, czary-mary, popatrzcie jak skacze ten zajęczek szary” – podskoki z naśladowaniem zajęczków (rusza wąsikami, stawia słupka, nadstawia uszy)
- b. „A teraz odwiedzą nas wielkie niedźwiedzie, które były wczoraj w ulu na obiedzie” – powolny marsz w rytm muzyki w pozycji pochylej, trzymając się dłońmi za kosteczki u nóg
- c. „Goniły pszczołki zgłodniałe misie, oj, chyba żądło wsadzą im dzisiaj” – swobodne biegi, poruszanie „skrzydełkami” – zgiętymi rękami i naśladowanie bzykania pszczoły
- d. „Nad wodą siedziały żabki zielone i patrzyły na to wszystko bardzo oburzone” - dzieci naśladowują skakanie żabek i kumkają
- e. „Pojawił się również pan bocian nieduży i pogonił żabki prosto do kałuży” – dzieci naśladowują chód bociana z wysoko podniesionymi nogami, stoją na jednej nodze, klekoczą

10. „Kto ma pióra a kto łuski?” – zadanie VII

Czym pokryta jest skóra ryby, a czym wróbla?

Czym pokryta jest skóra krowy, a czym kury?

Czym pokryty jest żółw, a czym skóra wiewiórki?

Czym pokryta jest skóra jeża, a czym ryby?

Czym pokryta jest skóra piskląt ptasich, a czym skóra królika?

Czym pokryta jest skóra psa, a czym ryby?

11. „Rozwiąż krzyżówkę” – zadanie VIII

Wyrazy do diagramu wpisuje nauczyciel, gdy drużyna odgadnie nazwę zwierzęcia po odslanianym fragmencie

		H	I	P	O	P	O	T	A	M
				T	Y	G	R	Y	S	
			S	A	R	N	A			
	W	I	L	K						
D	E	L	F	I	N					

12. Podliczenie punktów – wyłonienie zwycięzcy. Wręczenie każdemu dziecku emblematu „Miłośnika zwierząt”

- Młodzi ekolodzy – zgaduj-zgadula-

Grupa- 6 latki

Cele ogólne:

- utrwalenie zdobytych wiadomości i umiejętności
- rozwijanie zainteresowań przyrodą

Cele operacyjne:

- dokonuje wyborów, które potwierdzają znajomość troskliwego obchodzenia się ze światem przyrody
- rozwiązuje zagadki słowno-obrazkowe
- liczy punkty
- uczestniczy w zabawach

Metody pracy:

- zabaw ruchowych
- zgaduj-zgaduli
- zadań do wykonania

Pomoce:

- opaski do oznaczenia grup
- zagadki tekstowe
- koszyczki i żołądźcie
- lizaki z cyframi 1-3
- tekst wiersza „Był las”
- plansze z sytuacjami dewastacji przyrody
- piłeczki, pojemniki na punkty
- nagrody – serduszka dla każdego dziecka

PRZEBIEG

1. Powitanie

- „Piosenka powitalna” – wg Klanzy

*Wszyscy są, witam Was!
Zaczynamy, już czas!
Jestem ja, jesteś Ty
Raz, dwa, trzy.*

- Zapoznanie dzieci z tematem zabawy
- Oznaczenie grup opaskami

2. **„Dobra czy zła rada?” – zadanie I**

Nauczyciel czyta tekst, dzieci określają czy jest to dobra czy zła rada, uzasadniają odpowiedź

- Odpocznij po spacerze chwilę, herbaty łyknij łyk, ze smakiem zjedz kanapkę, a śmieci zakop w mig
- Gałęzi nie daj łamać i wszystkim tłumacz, że ognisko nigdy w lesie nie może palić się

3. **„Co jest złe?” - zadanie II**

Drużyny słuchają tekstu, oceniają postępowanie innych. Drużyny otrzymują koszyczki i garść żołądźci – słuchają tekstu i oceniają postępowanie bohaterów – każde złe zachowanie to wrzucenie żołądźcia do miseczki (drużyna wybiera wrzucającego żołądźcie).

*Był las proszę was –
a do tego lasu
dla zabicia czasu
przyszło kilku młodzieniaszków
Jeden – wyrzeźbił nożem
nazwisko na drzewa korze.
Inny – gdy tylko przybył
skopał niewinne grzyby.
Następny - wesolość wzniecił,
bo porozrzucił śmieci.
Ten rudy – wrzeszczał jak goryl
echo gra do tej pory.
Wysoki – z wiatrówką w dłoni
zaczął wiewiórkę gonić.
A najgrubszy – tak się rozgniewał,
że tłukł butelki o drzewa.
A pozostali – dla rozrywki,
gałęzie łamali.
A las proszę was
westchnął żałośnie*

*i rzekł – ja przecież
rosnę dla was,
ale nie wiem czy dobry
człowiek z was wyrośnie.*

4. Zabawa ruchowa z elementem dramy „Mieszkańcy lasu”

Dzieci naśladują ruchem (czasem głosem) różne zwierzęta, których ilustracje pokazuje N.

(sarna, zając, wiewiórka, sowa).

5. „**Jakie zachowanie jest właściwie?**” – zadanie III

Drużyny losują koperty, nauczyciel odczytuje tekst – drużyna podaje właściwą odpowiedź przez podniesienie lizaka z odpowiednią cyfrą 1-3.

- Co robimy, by oszczędzać wodę:
  1. zmywamy naczynia pod bieżącą wodą
  2. dokręcamy dokładnie krany
  3. myjemy zęby, a wodę dopiero zakręcamy po ich umyciu
- Troszczymy się o przyrodę bo:
  1. łamiemy gałęzie drzew
  2. niszczymy napotkane mrowiska w lesie
  3. dokarmiamy ptaki zimą
- Jak dbam o otoczenie przedszkola:
  1. rozrzucam papierki
  2. niszczę kwiaty
  3. sadzę drzewa
- Czy kwiatem chronionym jest:
  1. róża
  2. przebiśnieg
  3. tulipan

6. „**Co szkodzi przyrodzie?**” – zadanie IV

Praca z obrazkiem – dokonywanie wyboru sytuacji, które szkodzą przyrodzie. Na tablicy znajduje się plansza z sytuacjami dewastacji przyrody, jak również sytuacje prawidłowego postępowania wobec przyrody (dla każdej drużyny inna). Dzieci z zespołów podchodzą do plansz i zakreślają pisakiem jeden wybór, np.

- połamane gałęzie drzew
- niszczone mrowisko
- dzieci słuchające głośnej muzyki w lesie
- dzieci rozpalające ognisko w lesie
- powycinane nożem wzory na pniu drzewa
- płynące w rzece puszki i butelki
- porzucane w lesie śmieci

- powyrywane i zniszczone grzyby itp.
7. „Rozwiąż krzyżówkę” – zadanie V (załącznik nr 1)
  8. Przeliczanie punktów, ogłoszenie remisu
  9. Rozdanie nagród – zielonych serduszek z napisem „**Młodzi ekolodzy**” oraz tekstem napisanym na odwrocie:

*Żyj z przyrodą w zgodzie
To przynosi plon
Wszystkim się z nią podziel
Jej bogactwa broń.*

10. Pożegnanie

Zabawa utrwalająca nazwy zwierząt lub roślin objętych ochroną

Dzieci siedzą w ścisłym kole ,jedno w środku zamyka na chwilę oczy. Pozostałe dzieci ręce mają wyciągnięte za plecy .Nauczyciel jednemu z nich wkłada do ręki piłeczkę. Dzieci śpiewają piosenkę jednocześnie podając sobie piłkę z zachowaniem jednego kierunku. Gdy piosenka się kończy piłka pozostaje z tyłu u tej osoby , do której dotarła. Dziecko w kole wskazuje borsuka (lub inne zwierzę ,roślinę pod ochroną).

Piosenka na melodię Panie Janie

Pod ochroną są borsuki

Raz i dwa ,raz i dwa

Kto znajdzie borsuka

Kto znajdzie borsuka

Raz i dwa , raz i dwa .

Kilka przykładów roślin i zwierząt objętych ochroną: młok wiosenny, bluszcz zwyczajny, śnieżyczka przebiśnieg, śnieżycza wiosenna, sasanka zwyczajna, lilia złotogłów, kret europejski, bóbr, foka szara, jeź europejski, kozica, niedźwiedź brunatny, ryś, świstak, wiewiórka, dzięcioł, bocian, kruk, orzeł przedni, żółw błotny oraz wiele innych.

Przydatne strony :

<http://www.natura2000edukacja.pl/>

www.zwierzeta.prv.pl

http://www.sciaga.pl/tekst/5407-6-spis_roslin_chronionych_w_polsce

Zamek pełen niespodzianek” – zabawa dydaktyczna.

Cel ogólny:

- stwarzanie dzieciom sytuacji do osiągnięcia indywidualnych sukcesów, prezentacji swoich umiejętności i wiadomości;

Cele szczegółowe:

4. nazywa i rozpoznaje owoce i liście drzew
5. wskazuje części kwiatu i drzewa
6. rozwiązuje krzyżówkę
7. potrafi segregować odpady
8. wymienia etapy powstawania jabłka

Metody: działań praktycznych, słowna, objaśnienia.

Formy: indywidualna, zbiorowa.

Pomoce: ilustracja zamku z oknami oznaczonymi numerami od 1 do 5 z ukrytymi zadaniami, karty prac, kartoniki z etapami rozwijającego się jabłka (dla każdego dziecka 3 kartoniki), ordery dla dzieci.

PRZEBIEG:

Zaproszenie dzieci do zwiedzania zamku, w którym ukryte są przedmioty kojarzące się z tym miejscem. Zamek ten jest szczególnie, ponieważ ukryte przedmioty dzieci poznają dopiero po rozwiązaniu każdego z 5 zadań.

Zadanie 1 (okienko z numerem 1). Wybrane dziecko odpina kopertę z zadaniem, nauczycielka czyta jego treść: „Posegreguj śmieci”. Każde dziecko otrzymuje kartę pracy (załącznik nr 1). Jego zadaniem jest za pomocą strzałek ‘powrzucać’ rzeczy do segregacji do odpowiednich pojemników.

Po rozwiązaniu zadania dzieci otwierają okienko i ukazuje się pierwszy przedmiot (korona)

Zadanie 2 (okienko numer 2 - Królowa). Dziecko wyciąga kopertę, nauczyciel czyta polecenie: „W jakiej kolejności powstaje owoc?”

Każde dziecko otrzymuje kartoniki z etapami rozwijającego się jabłka, zadaniem dziecka jest ułożyć je w odpowiedniej kolejności.

Zadanie 3 (okienko numer 3 - berło). Dziecko wyjmuje kopertę, nauczyciel odczytuje polecenie: „Co to za drzewo?”

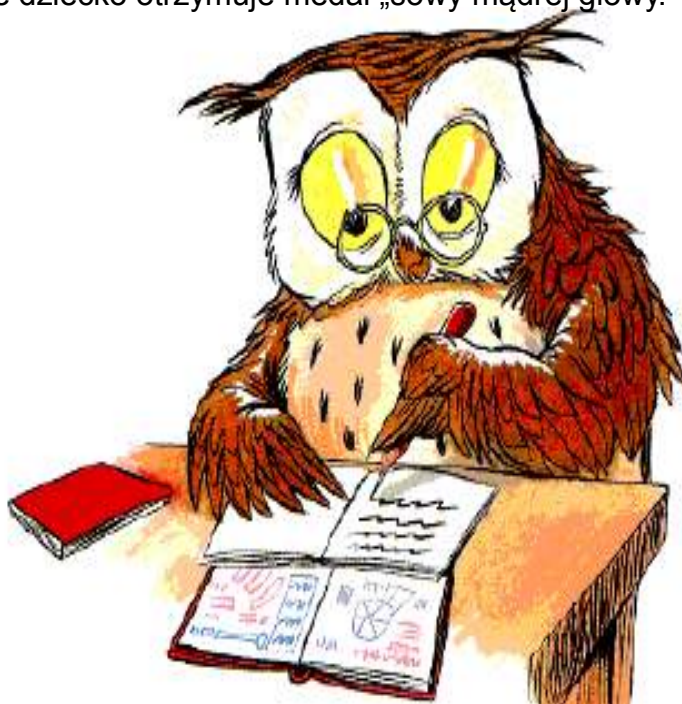
Każde dziecko otrzymuje kartę prac (załącznik nr 2). Zadaniem dziecka jest połączenie strzałkami odpowiednio liścia i pasującego do niego owocu.

Zadanie 4 (okienko numer 4 - Król). Nauczyciel odczytuje polecenie kolejnej koperty: „ Nazwij części roślin”

Każde dziecko dostaje kartę pracy (załącznik nr 3). Nauczyciel nazywa części kwiatu (kwiat, łodyga, liść, korzeń) i drzewa (korona, pień, korzenie, gałęzie) a dzieci wskazują je zaznaczając w odpowiednim miejscu kropkę.

Zadanie 5 (okienko numer 5 - tron). „Rozwiążcie wspólnie krzyżówkę” (załącznik nr 4)

Zakończenie: Każde dziecko otrzymuje medal „sowy mądrej głowy.

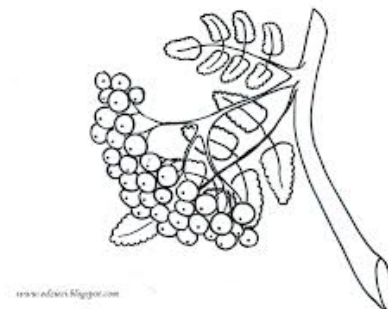
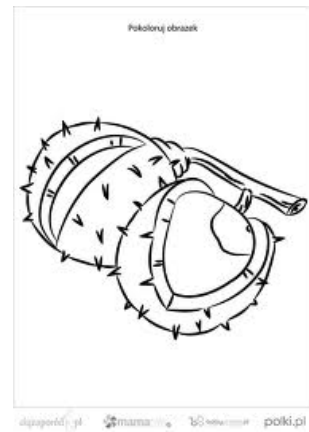
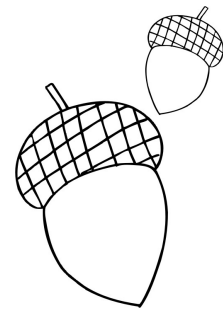

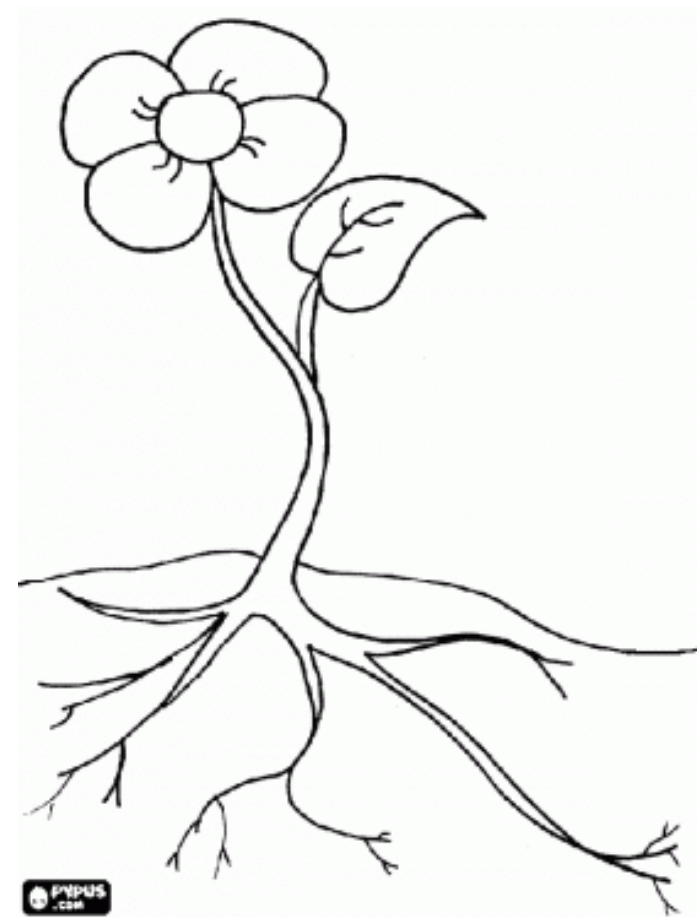
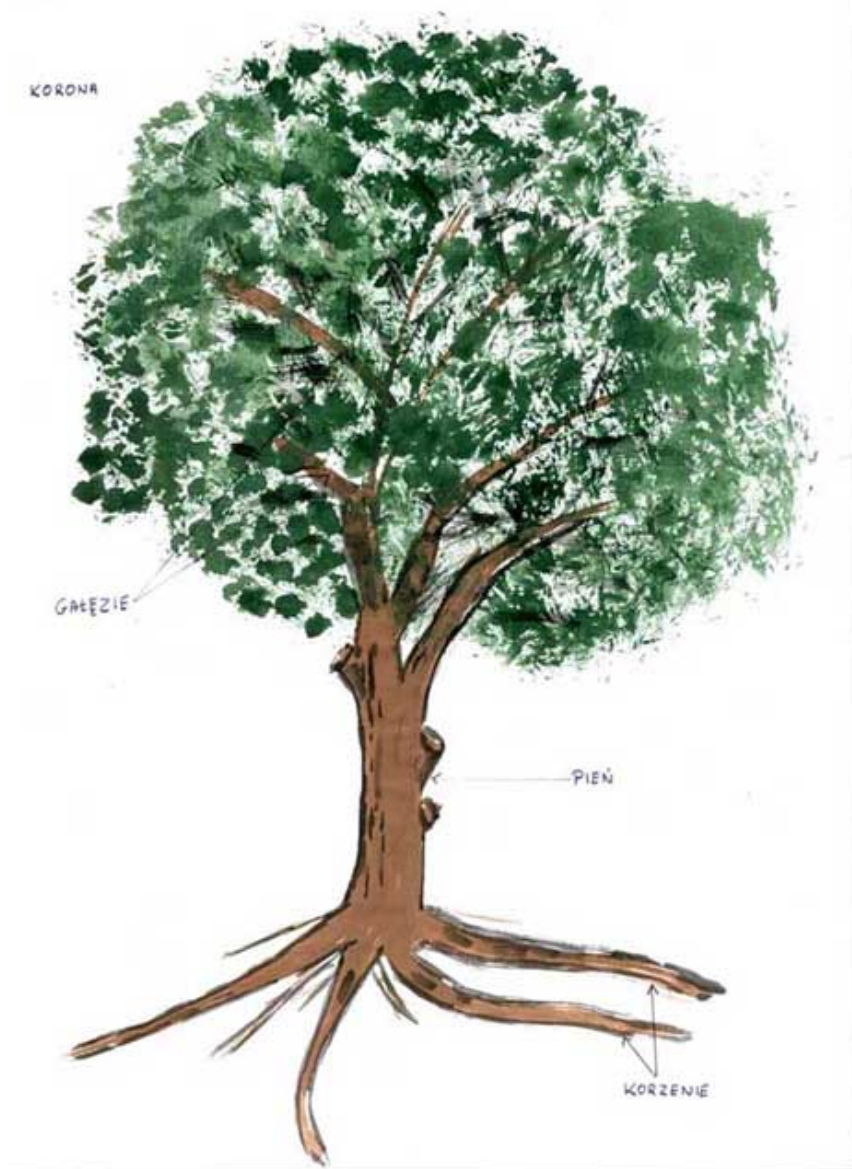
ZAŁĄCZNIK NR 1

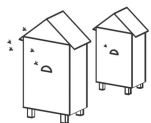
ZAŁĄCZNIK NR 2

ZAŁĄCZNIK NR 4

1.

2.

5.

6.

7.

8.

U	L	E					
		K	O	T			
	W	O	D	A			
		L	A	S			
	M	O	T	Y	L		
		G	I	L			
P	U	S	Z	K	I		
T	U	L	I	P	A	N	

3.

4.

www.wesolystatek.pl

opracowanie: Anna Przepióra, Agnieszka Struska- Mucha, Bogumiła Kępka,
Marzena Sobiech,

Przedszkole nr 6

-ŚCIEŻKA EKOLOGICZNA-

UWAGA: dzieci w sali dzielimy na 5 zespołów. Każdy zespół w celu odróżnienia dostaje szarfy w innym kolorze. Na poszczególnych stacjach zadania wykonuje zawsze 1 kolejny zawodnik danego zespołu. Zadania ruchowe pomiędzy stacjami wykonują wszyscy.

Przy każdej stacji krótka informacja nauczycielki o zagrożeniu ekologicznym i dopiero przystąpienie do wykonania zadania. Każda stacja posiada dwa plakaty -przyjazny i szkodliwy dla środowiska.

Między stacjami są tzw. łączniki -szlak wytyczony patykami z kolorową bibułą. Między stacjami dzieci mają do wykonania ćwiczenie ruchowe.

Odczytanie listu od Eko-Misia z prośbą o pomoc w ratowaniu świata- sala przedszkolna

Jestem EKO-misiowym strażnikiem przyrody. Od wielu, wielu lat wędruję przez świat i pilnuję, aby był on czysty i zielony. Lecz dookoła nas nie jest już tak, jak kiedyś. Powietrze jest zanieczyszczone, wokół jest mnóstwo śmieci, coraz mniej zieleni i od dawna już nie słyszę śpiewu ptaków. Ciężko mi oddychać brudnym powietrzem! Nie mogę się kąpać, bo w rzekach jest mnóstwo śmieci i brudu. Boję się, że już nigdy na świecie nie będzie czysto i przyjemnie. Dlatego schowałem się w swoim domku i nie wyjdę z niego, chyba że WY DZIECI pomożecie mi i pokażecie wszystkim ludziom, jak należy dbać o przyrodę, o Ziemię- nasz wspólny dom. Drogę do mnie wskaże Wam kolorowa ścieżka. Bardzo liczę na WAS.

Wyjście do ogrodu przedszkolnego, do głównego punktu -domek Misia .

Zaproszenie dzieci do "oczyszczenia Ziemi"- mapa ze szlakiem oraz tabela do podbijania pieczątką wykonanego zadania. Udanie się do poszczególnych stacji- wg strzałek.

Przejdźcie przez pajęczynę z wełny, sznurka , dojdźcie do stacji 1

STACJA I - WODA

Plakat 1- Zapoznanie ze szkodliwym „Kapaczem- Chlapaczem”, który uwielbia się taplać w brudnych, zanieczyszczonych jeziorach i rzekach, który psuje w domach krany, by ludziom ciekła i kapała z baterii woda.

Plakat 2. Demonstracja przyjaznego „Wodnika”, który walczy z zanieczyszczeniami w wodzie i naprawia kapiące krany.

Zadanie: Miski z wodą, w jednej woda czysta a w drugiej zabrudzona. Pomoc Wodnikowi w oczyszczaniu wody- durszlakiem, sitkiem, wyławianie wędką rybek z brudnej wody i przeniesienie do miski z czystą itp. Podbicie na mapie pieczątką wykonanego zadania.

Pomoce: miski z wodą, rybki papierowe, wędki z patyków i sznurka z magnesami, olej, papierki, płatki kosmetyczne do zbierania oleju, itp.

Przejdźcie do stacji II „wejdźcie na wielką górę” i "spływ strumieniem" - np. pokonanie zjeżdżalni.

Pomoce: koce, materace, zjeżdżalnia

STACJA II-LAS

Plakat 1- Poznanie „Drzewożercy” -szkodnika lasów, przez którego z lasów uciekają zwierzęta, ptaki, owady, ginie roślinność, usychają drzewa. Analiza plakatu.

Plakat 2 -Pomoc "Wielkolasowi"- przyjacielowi przyrody w odnalezieniu zwierzątek i zaproszenie ich z powrotem do lasu.

Zadanie: Dzieci są „badaczami przyrody” – (wersja w ogrodzie) zespół dostaje lupy i szuka żywych stworzeń-biedronek, robaków, które ogląda, porównuje itd.

Wersja sala- spośród wielu obrazków przedstawiających zwierzęta, dzieci wybierają tylko te leśne i przyklejają na plakacie.

Pomoce: lupy

Następnie zabawa muzyczno- ruchowa dla wszystkich "Drzewem być", do piosenki z płyty Kubusia Puchatka (płyta CD). Podbicie na mapie pieczątką wykonanego zadania.

Przejdźcie do stacji III -wykonanie zadania- bieg slalomem w parach, ze związanymi nogami "Powrót drzew do lasu"

Pomoce: szarfy lub sznurki.

STACJA III - POWIETRZE

Plakat 1- Zapoznanie z „Gadzinką- Spalinką”, która żywi się spalinami z samochodów i wylotami z kominów. Analiza plakatu.

Plakat 2- Prezentacja "Wiatraczka", przyjaciela czystego powietrza. Kolejny zespół podejmuje się pomocy Wiatraczkowi w "oczyszczaniu" powietrza.

Zadanie: Plakat na którym jest fabryka z kominami, z kominów wydobywa się czarny, brudny, szkodliwy dym (celofan pokolorowany mazakami sucho- ścieranymi). Dzieci zakładają "filtry" i czyszczą gąbkami, szmatkami dym, który staje się czysty. Podbicie na mapie pieczątką wykonanego zadania.

Pomoce: plakat z celofanem, pisaki, gąbki, "filtry" z folii samoprzylepnej

Potem przejdźcie do stacji IV -po wykonaniu ćwiczeń z chustą animacyjną- układ nauczycielki np. falowanie, podbijanie piórek, papierowych motylków, apaszek itd.

STACJA IV -ŚMIECI

Plakat 1- Zapoznanie ze „Śmieciotworem", zamieszkującym wszystkie śmietniki, kosze i wysypiska, który uwielbia smród i bród. Analiza plakatu, ustawienie koszy z symbolami.

Plakat 2 - Pomoc „Sortowniczkowi" w segregacji odpadów- 4 kosze- metal, plastik, papier, szkło z napisami, a dla młodszych dzieci, dodatkowo z rysunkami.

Zadanie: Zespół dokonuje segregacji śmieci do odpowiednich pojemników. Podbicie na mapie pieczątką wykonanego zadania.

Pomoce: plakaty, kosze, surowce wtórne.

Przejście przez tunele do ostatniej stacji

STACJA V- ENERGIA

Plakat 1- Poznanie „Energojada”, niszczącego i żywiącego się energią. Po pogadance na temat oszczędzania energii zespół poznaje przyjaznego "Solarka"- plakat 2 , który wykorzystuje energię naturalną: z wiatru, słońca itp. Zadanie: Zespół przystępuje do pomagania mu w "wygaszeniu niepotrzebnie zapalonych w ciągu dnia żarówek" - na sznurku, wysoko wiszą żółte balony- żarówki, a zadaniem dzieci jest "wyłączenie" światła, poprzez przebicie balonów (wykałaczką, patyk do szaszłyka itp). Zabawa z wykorzystaniem wiatraków (wprawianie w ruch za pomocą dmuchania oraz poprzez machanie, ewentualnie bieg, szybki marsz z wiatraczkiem)- nawiązanie do wykorzystywania energii uzyskiwanej za pomocą wiatraków. Podbicie na mapie pieczątką wykonanego zadania.

Pomoce: plakaty, balony, wykałaczki, wiatraki

Przejazd "pociągiem" do domku Misia.

Prezentacja map z wykonanymi zadaniami misiowi i powtarzanie przyrzeczenia:

„EKO- PRZYSIĘGA”

- „CHRONIĆ PRZYRODĘ,
- OSZCZĘDZAĆ WODĘ,
- DOKARMIAĆ PTAKI,
- DBAĆ O ZWIERZAKI,
- KWIATY HODOWAĆ,
- DRZEWA SZANOWAĆ, .

-ZIEMIĘ RATOWAĆ
-NIGDY NIE ŚMIECIĆ,
I UCZYĆ TEGO
INNE DZIECI!"

Zaproszenie do wspólnej zabawy- dowolna zabawa kołowa ulubiona przez grupę, lub powtórka zabawy przy muzyce "Drzewem być". Miś wręcza dzieciom nagrody.

Grupy starsze otrzymują ponadto surowce wtórne do ponownego wykorzystania - wykonanie instrumentów ekologicznych, które możemy wykorzystać do zajęć.

Wykorzystano elementy ekologicznego Programu dla Przedszkolaków „Kubusiowi Przyjaciele Natury”.

-EKOLOGICZNA PRZEDSZKOLNA ORKIESTRA-

Dzieci dokonują instrumentacji dowolnie wybranej piosenki za pomocą instrumentów wykonanych samodzielnie lub z pomocą dorosłych, z wykorzystaniem surowców wtórnych.

„GRZECHOTKI”

1. Papierowa torebka nadmuchana, wypełniona ziarnem, zamknięta.
2. Wypełnione ziarnem kartonowe pudełka: po zapalkach, po kremach.
3. Wypełnione ziarnem butelki plastikowe, puszki, pojemniki.
4. Wypełnione ziarnem rolki po papierze lub ręcznikach zszyte na końcach.
5. Talerz papierowy zgięty na pół, lub dwa jednocześnie, wypełnione ziarnem, zszyte zszywaczem.
6. Kartonowa tuba wypełniona ziarnem.
7. Kartonowa tuba, nabita i wypełniona gwoździkami. Imitacja instrumentu „Deszcz”.

„BĘBENKI, PERKUSJA”

1. Pudełka po butach.
2. Pokrywki od pudełek z zamocowana rączką.
3. Puszka z naciągniętą folią.
4. Dwie rolki tekturowe po woreczkach foliowych z hipermarketu (na działach warzywnych)
5. Puszki, pudełka zamknięte, wiaderka plastikowe.
6. Stare, niepotrzebne pokrywki.

„GRAJĄCE POMPONY”

1. Pompony z gazet.
2. Pompony z szarego papieru.
3. Pompony z folii, celofanu.

„STRUNOWE”

1. Kubki po jogurtach, plastikowe rolki z naciągniętą gumką recepturką.
2. Puszki z naciągniętą recepturką.

„DZWONKI”

1. 8 szklanych buteleczek wypełnionych wodą w określonej ilości- GAMA.
2. 8 glinianych doniczek, od najmniejszej do największej, zawieszonych w formie „dzwonków” na sznurkach.

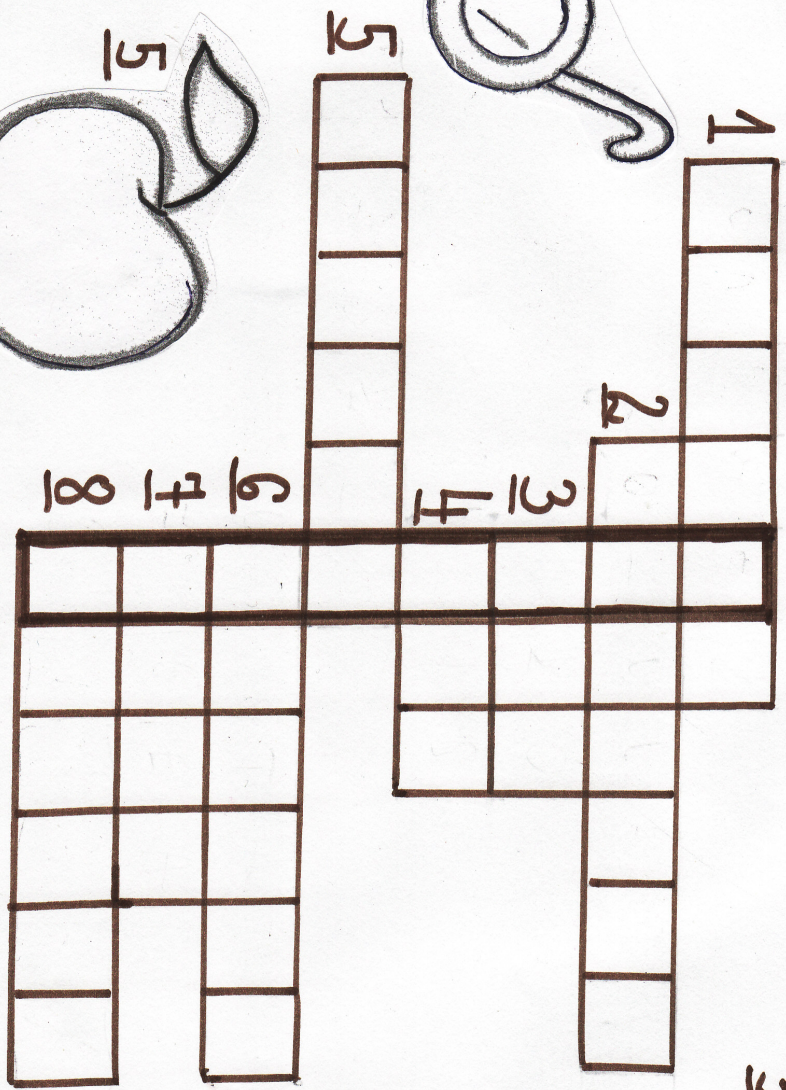
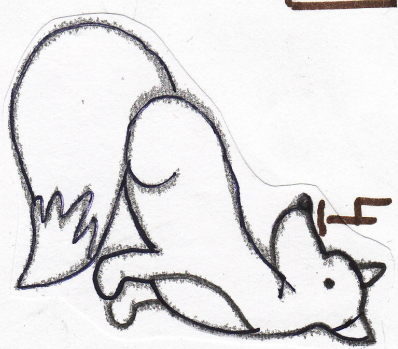
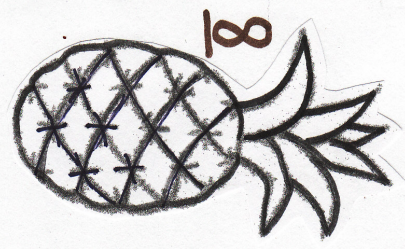
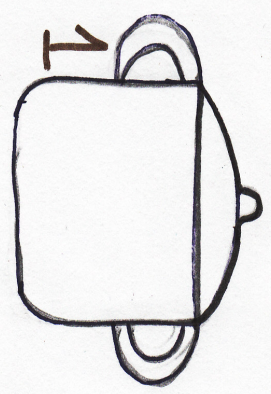
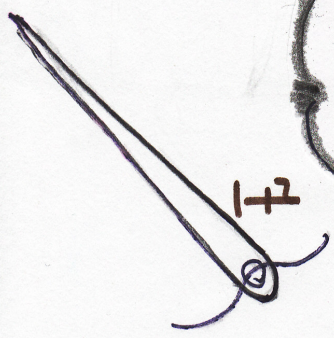
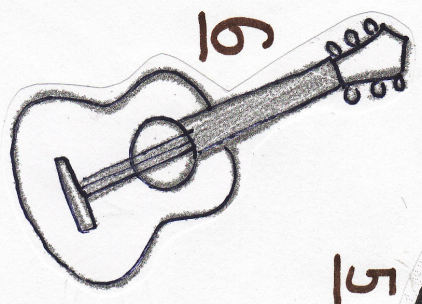
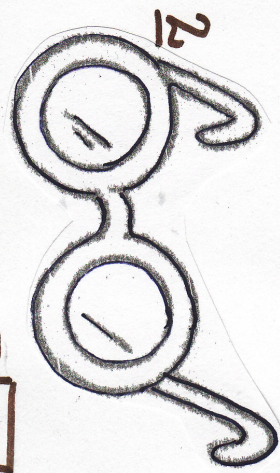
„TAMBURYNA”

1. Kapsle metalowe nabite na deseczkę.
2. Druciane koło z nawleczonymi kapslami.

„DODATKOWE EFEKTY MUZYCZNE”

1. Worki foliowe, celofan do pocierania.
2. Gazety, papier szary do darcia, szeleszczenia, pocierania, deptania.
3. Kartonowe pudełka do nakładania na nogi i tupania.

Uzupełnij diagram krzyżówki. Odczytaj hasło.

K	OD
Y	Y
T	T
K	K
N	N
S	S
W	W
F	F
O	O
D	D
L	L
A	A
I	I

MAGICZNY KOD

Każdy magiczny znak kodu ma przyporządkowaną literkę. Wpisz odpowiednią literkę w puste okienko i odczytaj rozwiązanie.

•	X	⌘	oo

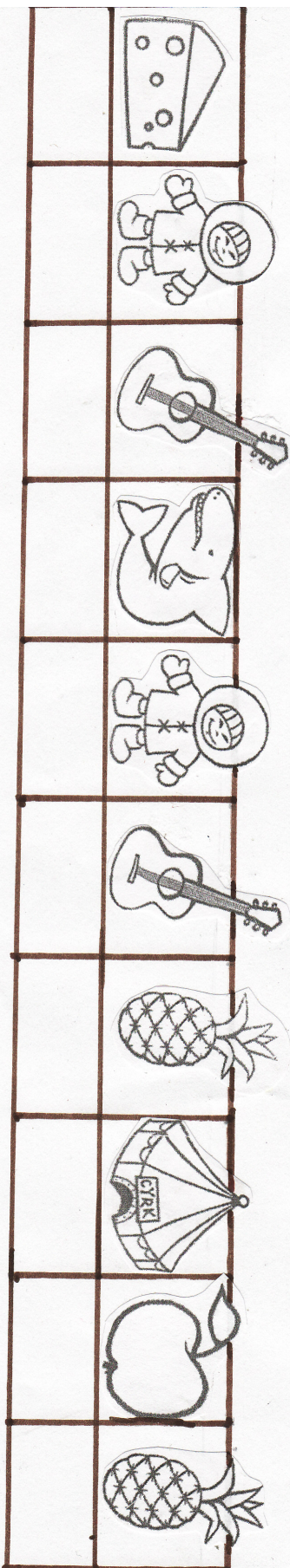
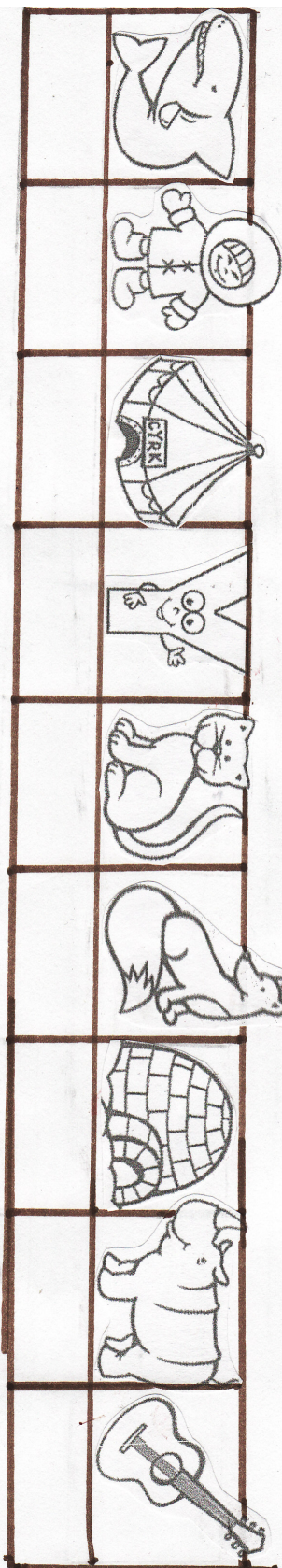
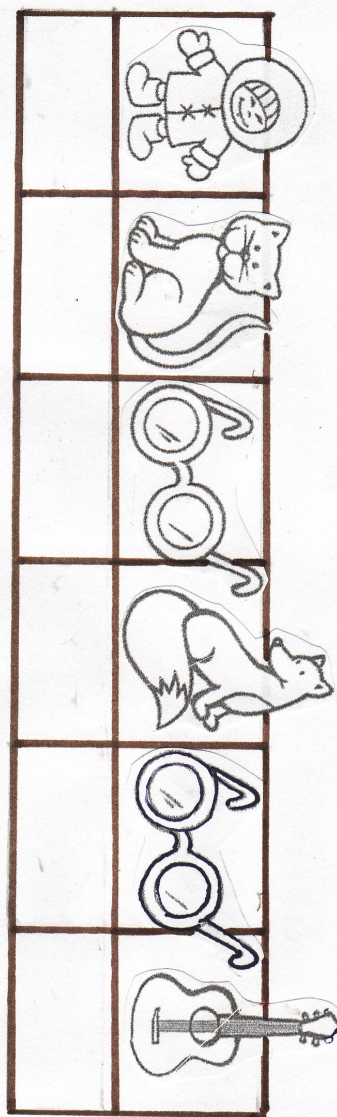
~	oo	X

≡	•	Y	oo	}}	≈

X	}}	oo	•

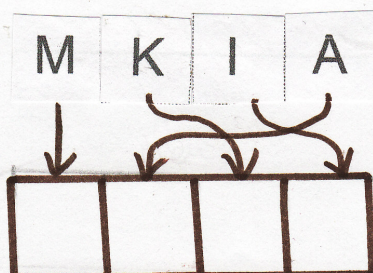
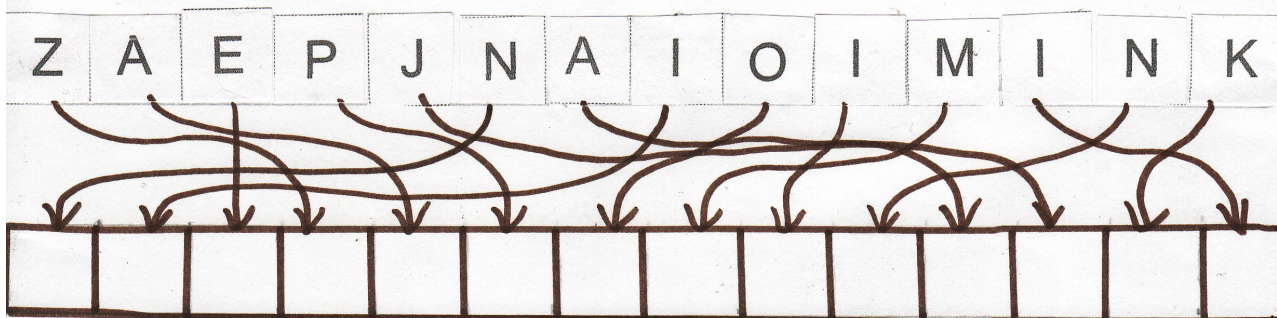
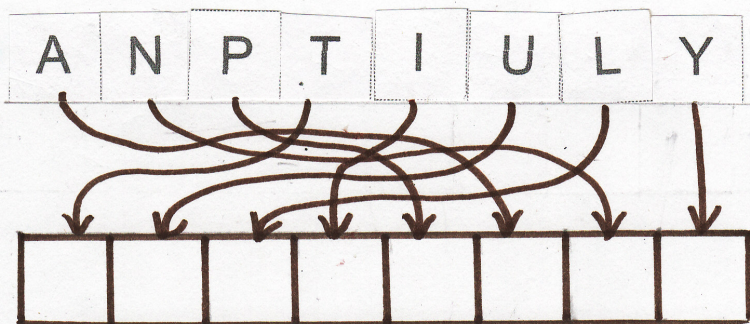
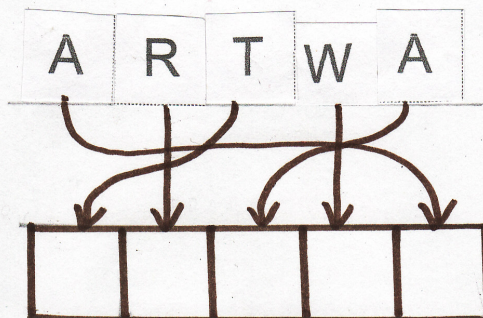
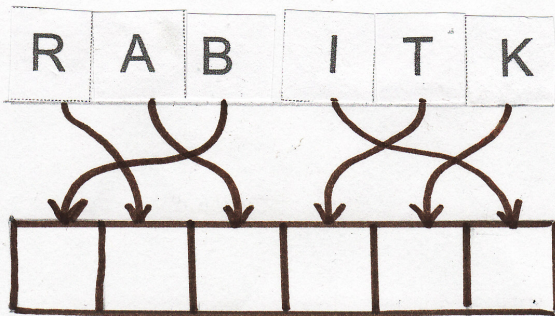
X	~	X	//	≡	X

OBRAZKOWY KOD

W puste okienka pod obrazkiem wpisz pierwszą literę wyrazu(obrazka).Odczytaj rozwiązanie. Miłej zabawy!

PLATANINKI LITEROWE

Odczytaj wyrazy , które powstały z poplątanych literek.

„Eko – gra”

Zaproś do gry 1 lub 2 osoby. Przygotuj pionki – (mogą być korki po plastikowych butelkach) i kostkę. Postawcie pionki na starcie. Rzucajcie kolejno kostką, przesuwaszcie pionki o tyle oczek, ile wskaże kostka. Po postawieniu pionka na obrazku, należy go nazwać.

START

Uwaga! Ten, kto postawi pionek na obrazku:

Góra śmieci – zaśmiecasz środowisko – tracisz 1 kolejkę.

Palisz ognisko w lesie – niszczysz las – wracasz na miejsce startu.

Dziecko na tle planety Ziemi – sprzątasz świat – zyskujesz drugą kolejkę

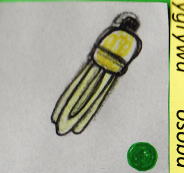
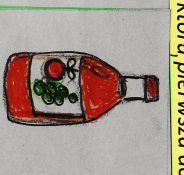
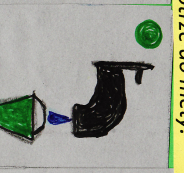

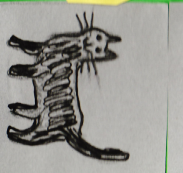

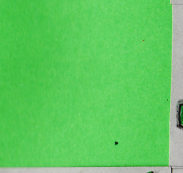

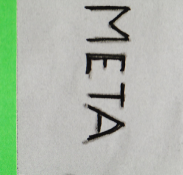
Rower – poruszasz się ekologicznym pojazdem – możesz jechać na skróty przodu.

Hamburger – odżywasz się niezdrowo, rozbolił cię brzusek, musisz odpocząć – tracisz 1 kolejkę.

Żarówka energooszczędna – oszczędzasz energię, zyskujesz drugą kolejkę.

Kran – oszczędzasz wodę – zyskujesz drugą kolejkę.

Wygrzywa – osoba która pierwsza dotrze do mety.

META

EKOLOGICZNA GRA Z KOSTKĄ

„O CO NAS PROSI LAS ?”

RENATA MYŚLIWIEC

ANNA PRZEPIÓRA- opracowanie graficzne

Grę można przeprowadzić zarówno na dywanie w sali, jak i w przedszkolnym ogrodzie. Zestaw do gry składa się z ilustracji i kostki do gry o większych gabarytach. Ilustracje przedstawiają sytuacje zachowań prawidłowych (np. dokarmianie zwierząt) bądź negatywnych (np. łamanie gałęzi), na jakie możemy trafić w lesie. Plansze rozkładamy w zależności od miejsca- w rzędzie bądź półokręgu. Ważne, aby układając plansze dobrze obliczyć ilość pustych pól pomiędzy kolorowymi ilustracjami. Wszystkie pola mają wymiar kartki A4. Puste są koloru białego, pola zawierające zadania- kolorowe. Kartki z ilustracjami mają na odwrocie kod, informujący graczy o sposobie poruszania się dalej (do przodu, bądź do tyłu). Gracze to indywidualni zawodnicy, lub drużyny.

Zawodnicy rzucają kostką i w zależności od liczby oczek przesuwać się po rzędzie plansz. Gdy staną na planszy kolorowej, odwracają ją i w zależności od przedstawionego zadania poruszają się do przodu lub cofają.

UKŁAD PLANSZ:

START- MIEJSCE OCZEKIWANIA NA PIERWSZY RZUT KOSTKĄ I „WEJŚCIE DO LASU”

1-3 PUSTE BIAŁE POLA

4 „ZAUWAŻYŁEŚ PAŚNIK, DOKARMIASZ ZWIERZĘTA” - przesuwasz się 3 pola do przodu

5-8 PUSTE BIAŁE POLA

9 „ZJADŁEŚ POSIŁEK I POZOSTAWIŁEŚ ŚMIECI W LESIE”- cofasz się o 2 pola

10-11 PUSTE BIAŁE POLA

12 „ZŁAMAŁEŚ GALĄŻ”- cofasz się o 1 pole

13 PUSTE BIAŁE POLE

14 „WŁOŻYŁEŚ KIJ W MROWISKO”- cofasz się o 3 pola

15-16 PUSTE BIAŁE POLA

17 „POMAGASZ SADZIĆ NOWE DRZEWA W LESIE”- przesuwasz się o 3 pola do przodu

18-21 PUSTE BIAŁE POLA

22 „WŁĄCZYŁEŚ GŁOŚNO RADIO W LESIE, WYSTRASZYŁEŚ ZWIERZETA”- cofasz się o 1 pole

23 „ROZPALIŁEŚ OGNISKO I PIECZESZ KIEŁBASKI W LESIE”- cofasz się o 2 pola

24 „POMAGASZ SPRZĄTAĆ LAS”- przesuwasz się do przodu o 2 pola

25-27 PUSTE BIAŁE POLA

28 „PODEPTAŁEŚ MUCHOMORA”- cofasz się o 1 pole

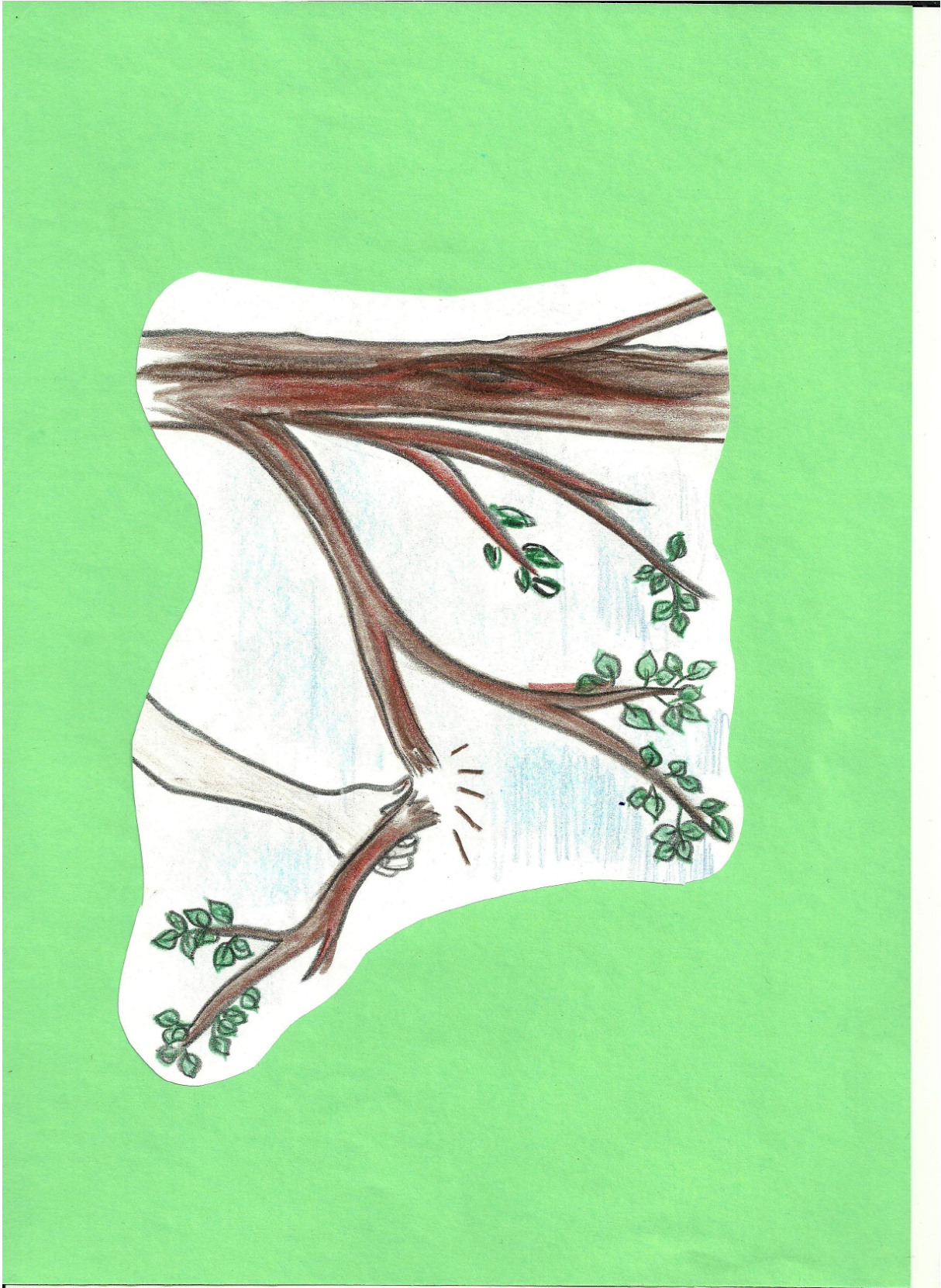
29-30 PUSTE BIAŁE POLA

META- WYJŚCIE Z LASU

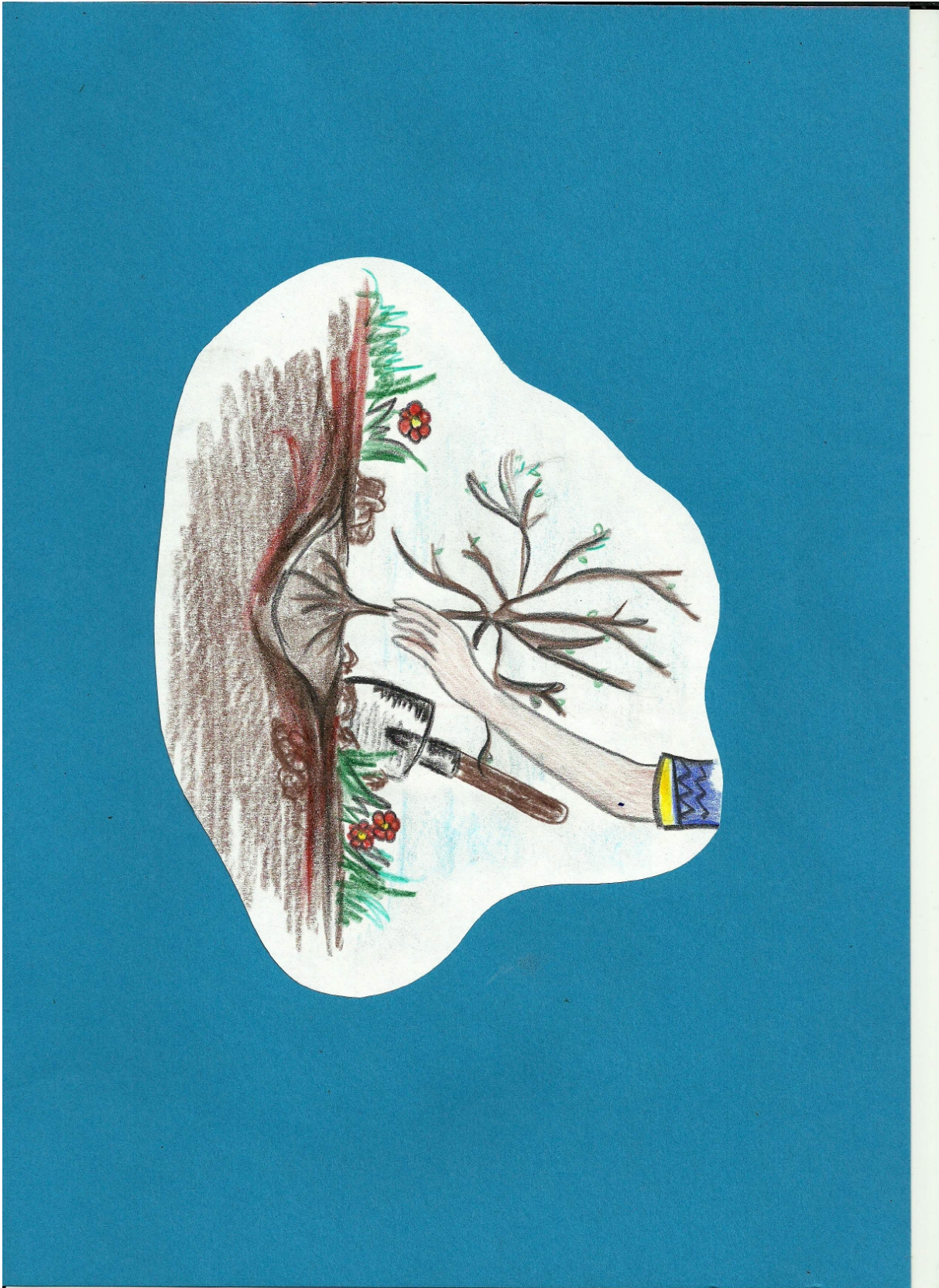
W ZAŁĄCZENIU ZESTAW PLANSZ Z SYTUACJAMI.

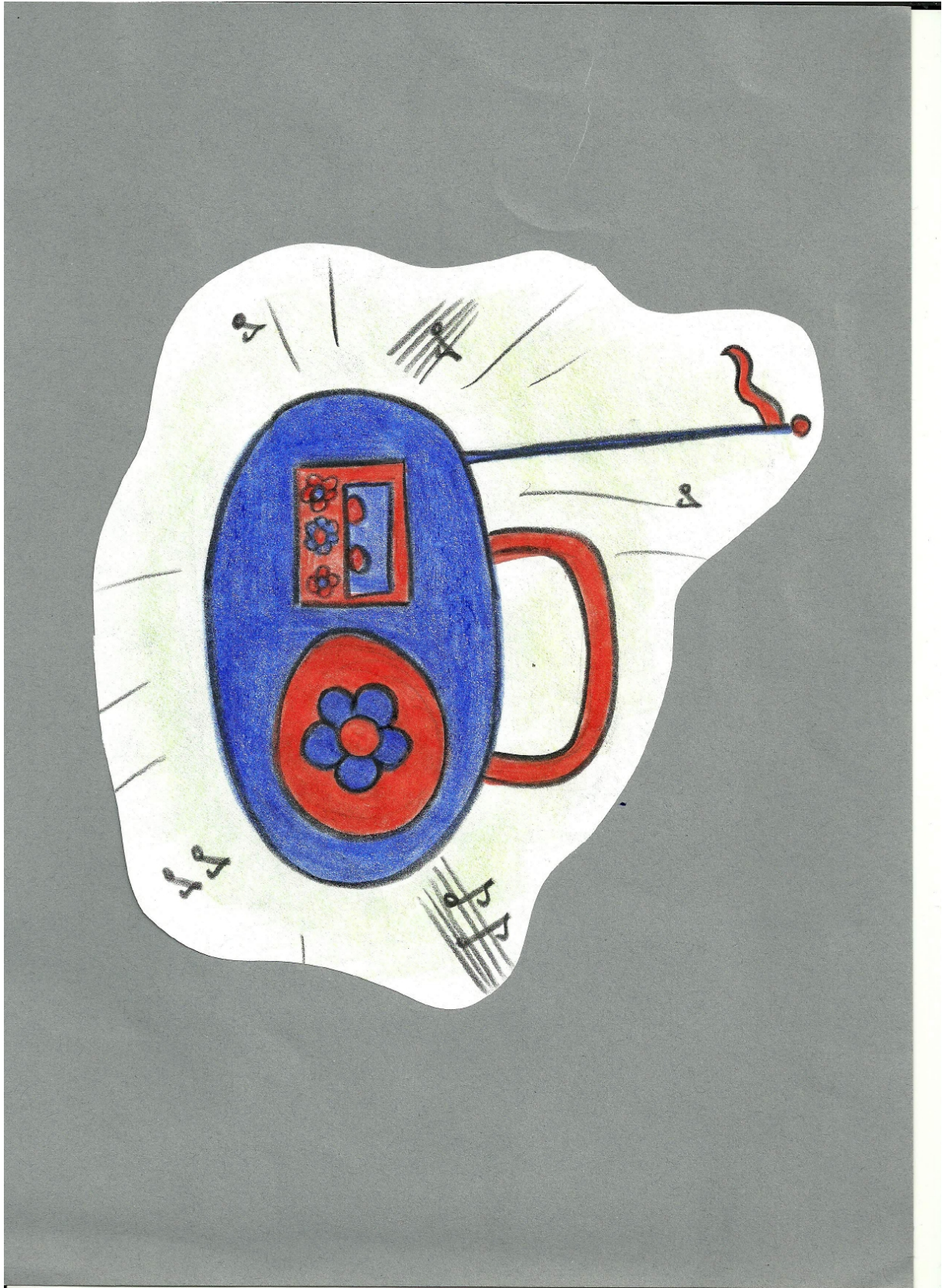

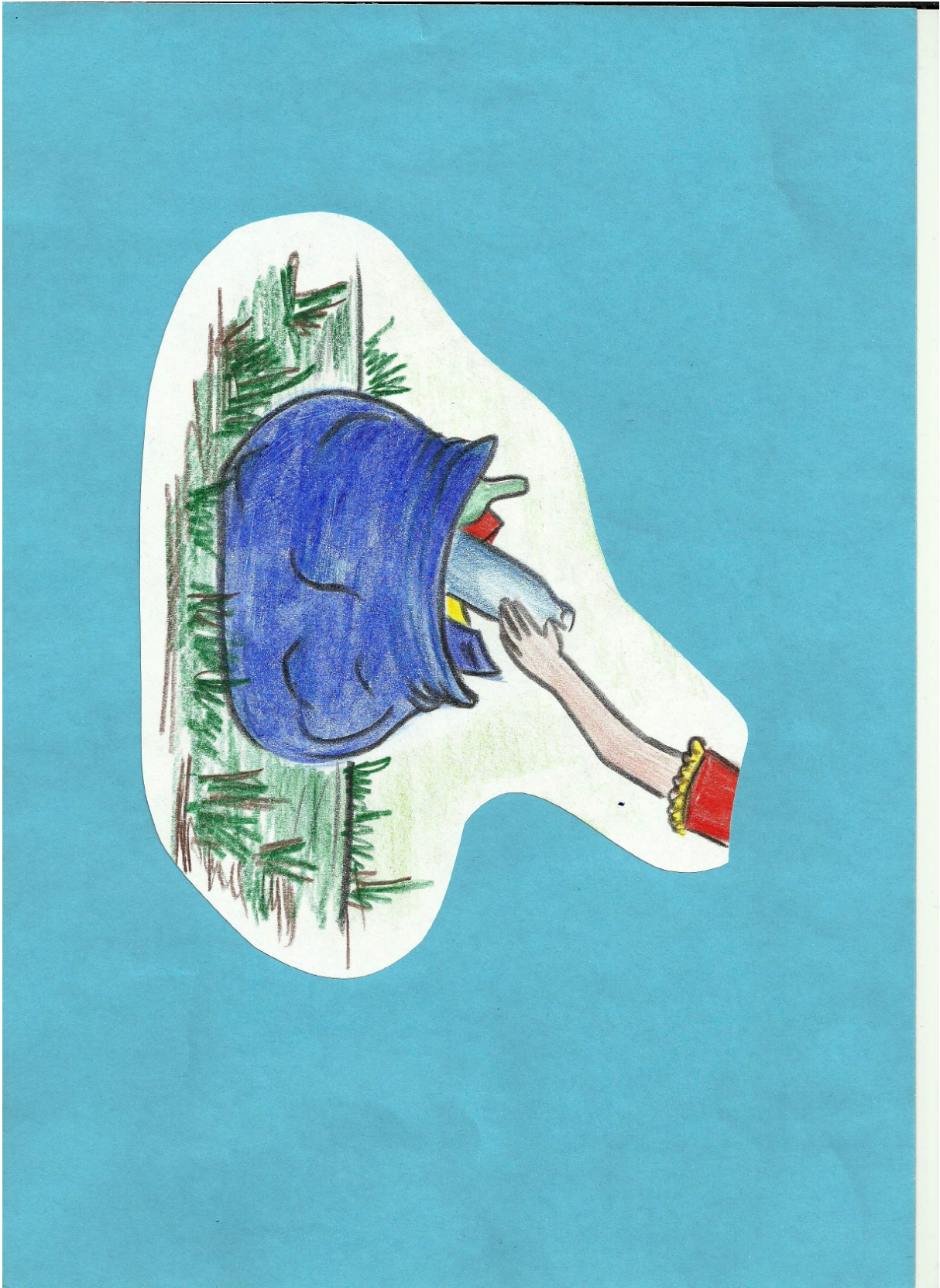

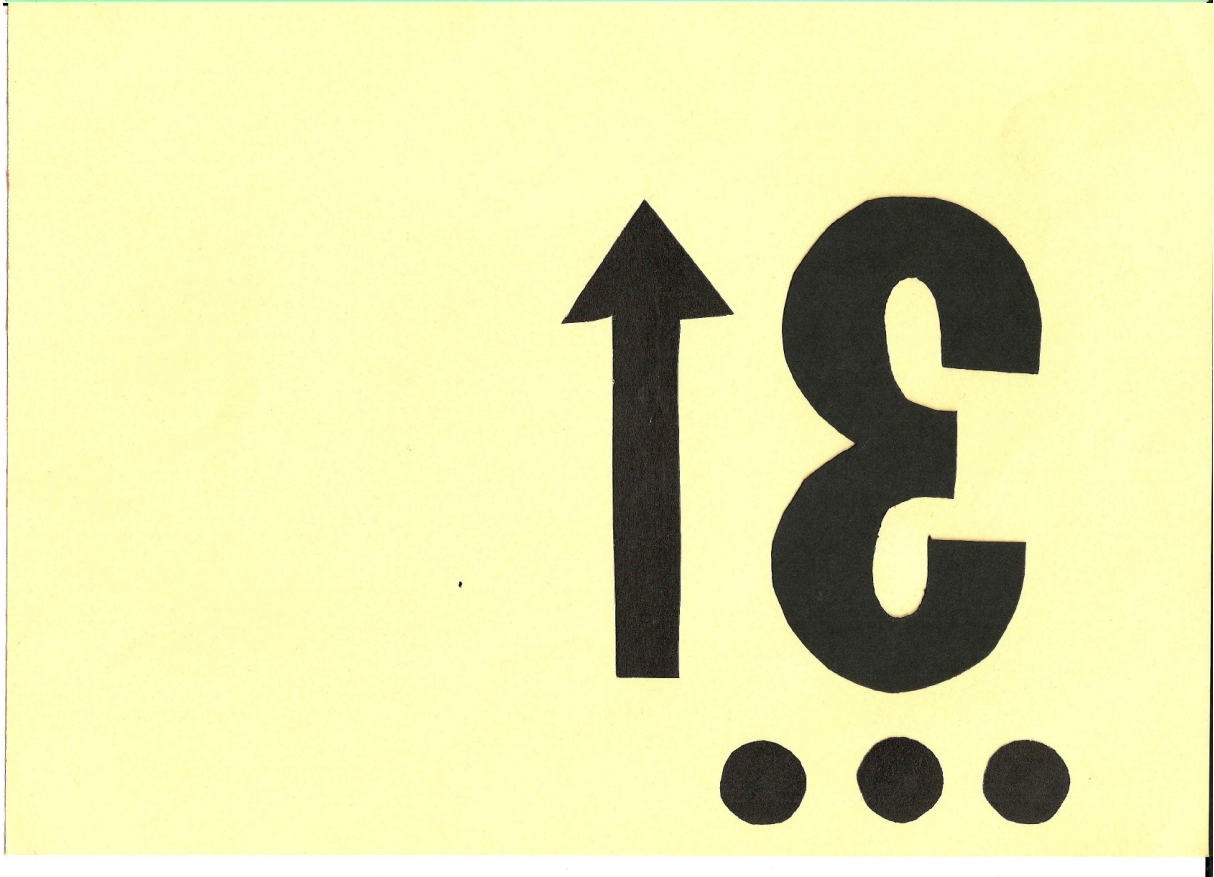
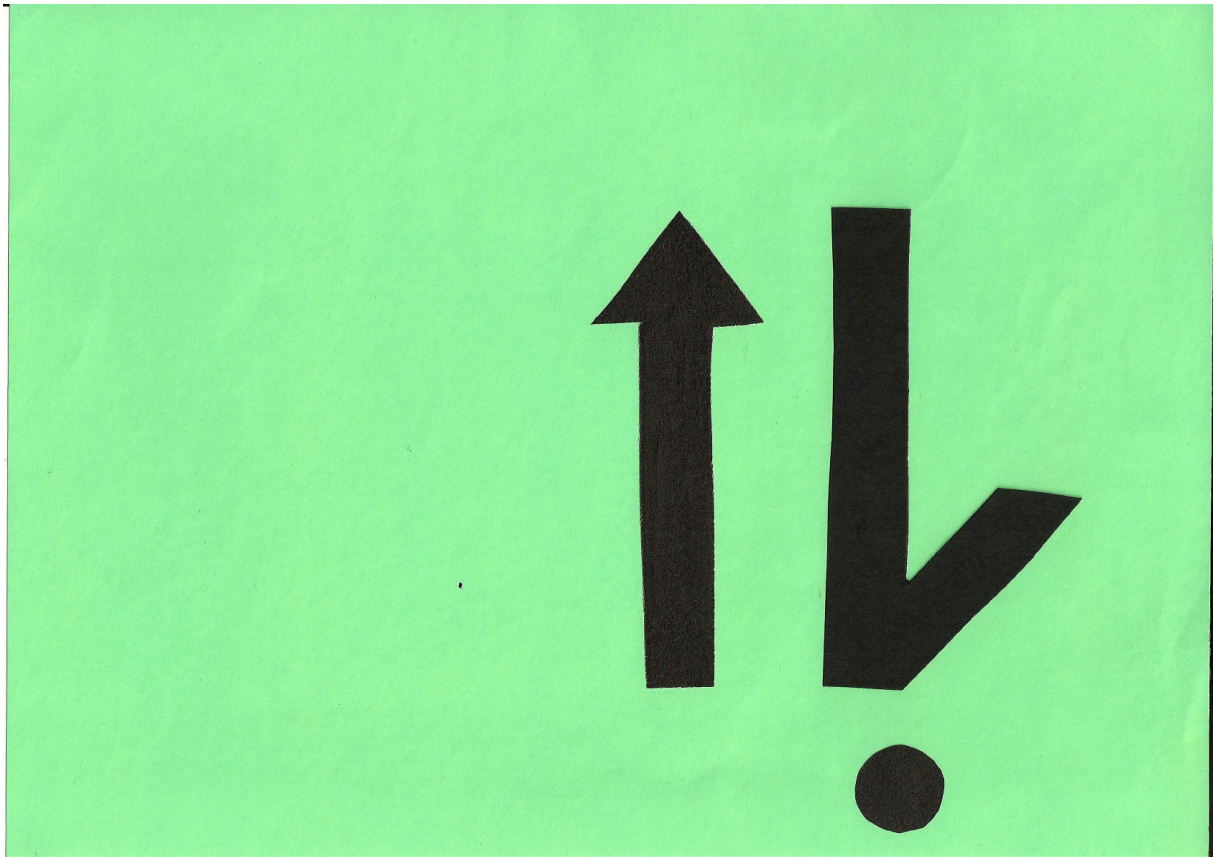

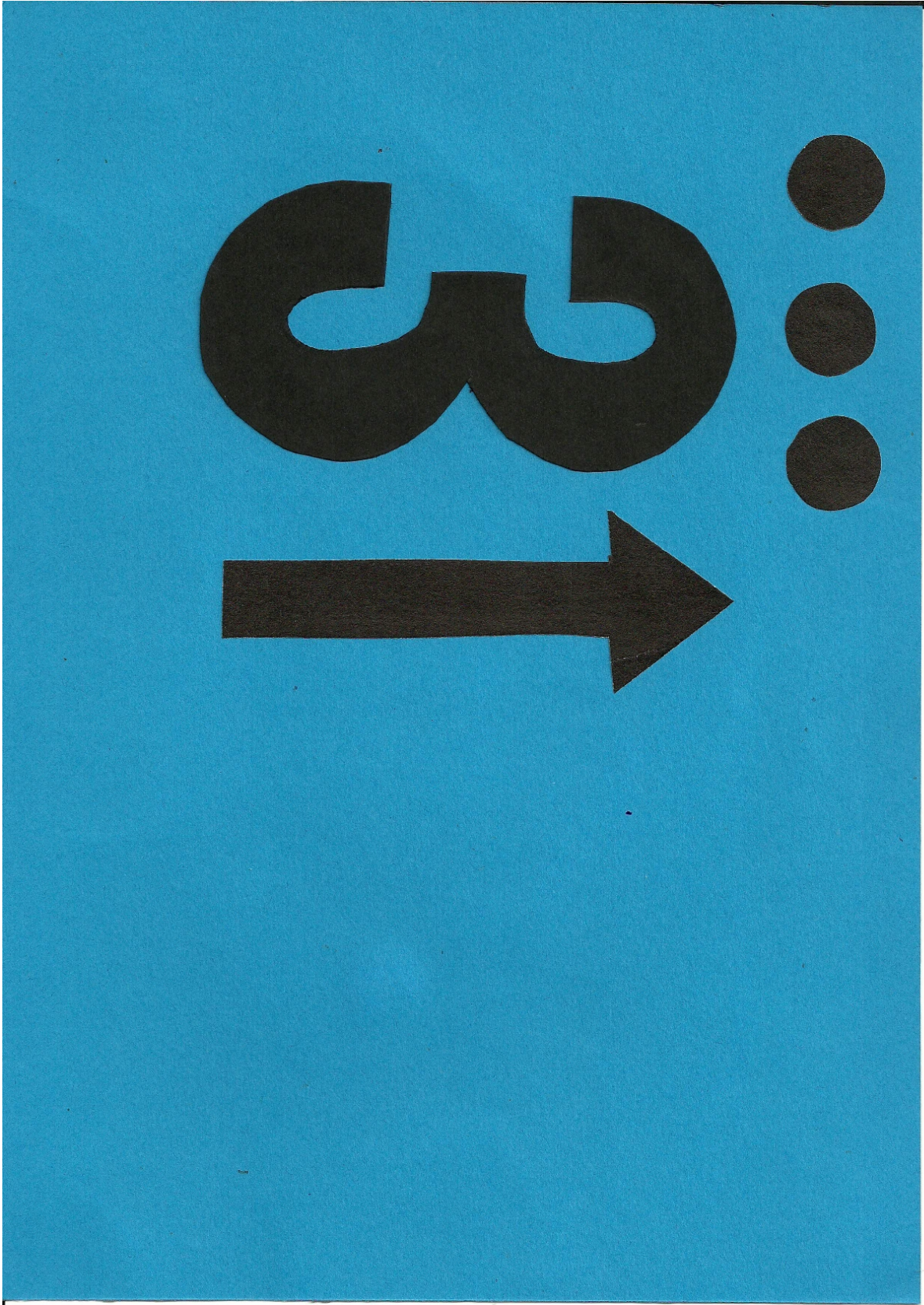

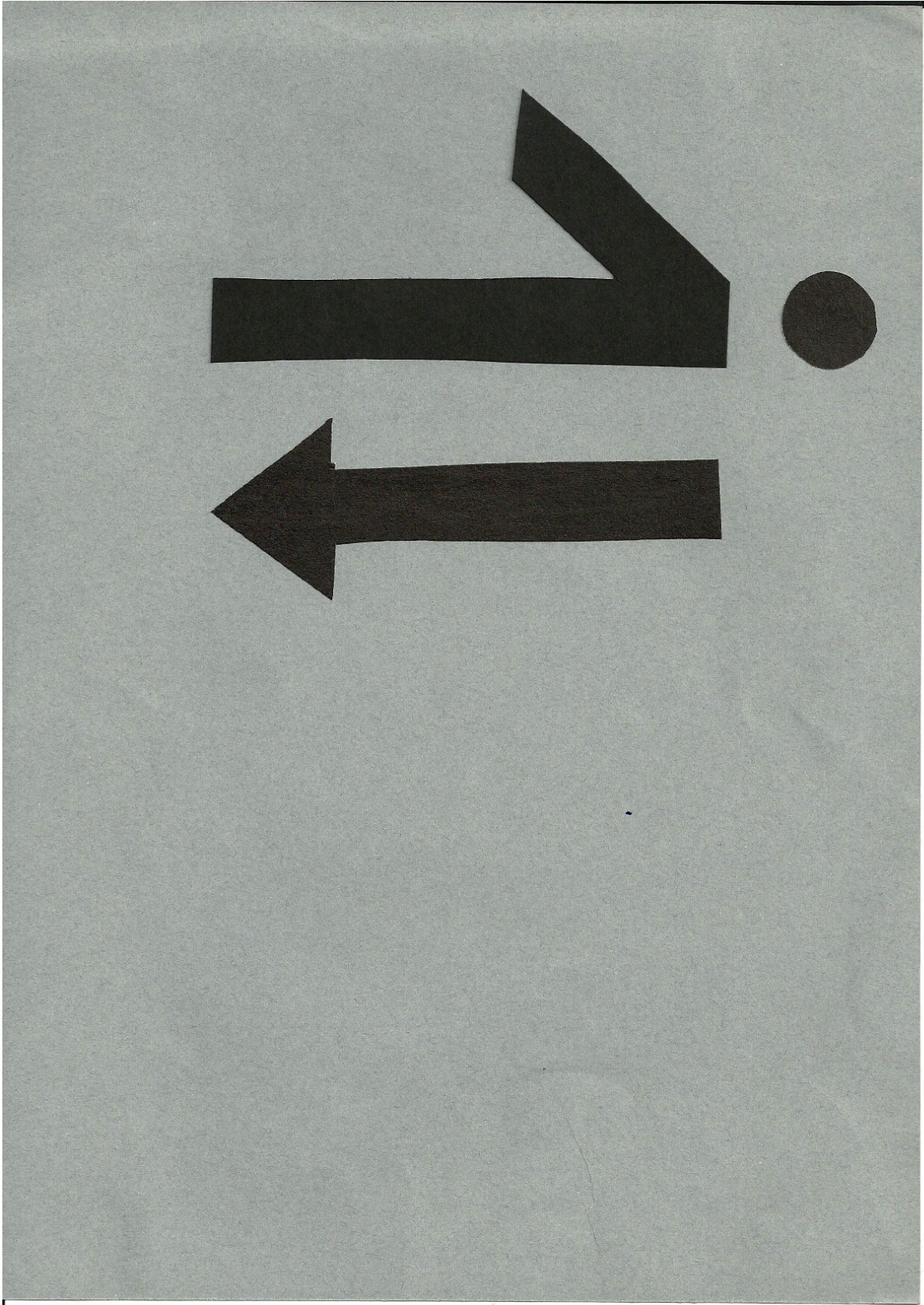

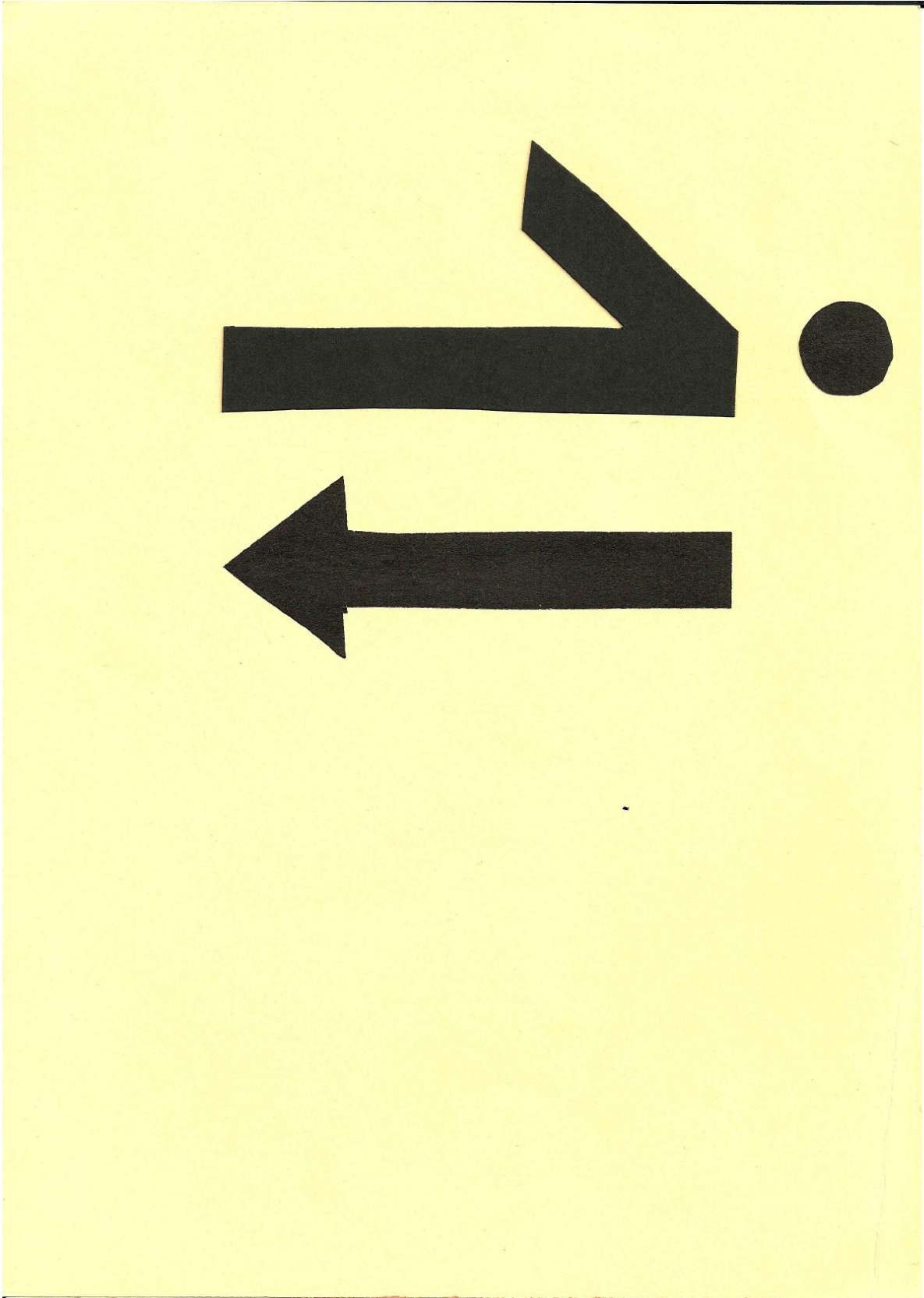

EKOLOGICZNY TURNIEJ WIEDZOWY

W PRZEDSZKOLU 6

RENATA MYŚLIWIEC, ANNA PRZEPIÓRA

**PRZYKŁADOWE PYTANIA DO WYBORU. PODCZAS TURNIEJU ZMIENIAMY
KOLEJNOŚĆ ODPOWIEDZI.**

W PONIŻSZEJ WERSJI, KAŻDA PIERWSZA ODPOWIEDŹ JEST PRAWIDŁOWA.

1. DO JAKIEGO POJEMNIKA WRZUCAMY PAPIER?

- zielonego
- czarnego
- białego

2. DO JAKIEGO POJEMNIKA WRZUCAMY PLASTIK?

- żółtego
- fioletowego
- niebieskiego

3. DO JAKIEGO POJEMNIKA WRZUCAMY SZKŁO?

- czerwonego
- szarego
- brązowego

4. CO TO JEST SEGREGACJA ŚMIECI?

- podział śmieci na papier, szkło, metal, plastik
- wyrzucanie starych segregatorów
- segregowanie klocków do misek

5. CO NAZYWAMY SUROWCAMI WTÓRNYMI?

- są to te śmieci, które można przetworzyć i powtórnie wykorzystać
- są to surowe warzywa na pyszną sałatkę

-to owce pasące się na łące

6. CO TO JEST FAUNA?

-świat zwierząt

-świat ludzi

-kraina ufoludków

7. CO TO JEST FLORA?

-świat roślin

-imię dziewczynki

-kora drzewa

8. CO OZNACZA TERMIN MAKULATURA?

-różne rodzaje niepotrzebnych papierów

-maszyna do liczenia

-maszyna do mielenia maku

9. CO TO JEST SMOG?

-zanieczyszczone powietrze nad miastami

-to trzygłowy smok

-zwierzę mieszkające w zoo

10. CO TO JEST ŚRODOWISKO?

-to wszystko co nas otacza: powietrze, woda, zwierzęta, rośliny

-to coś, co znajduje się w samym środku kuli ziemskiej

-to tylko powietrze

11. CO POWINNO UMIESZCZAĆ SIĘ NA KOMINACH FABRYK, ABY WYDOSTAJĄCE SIĘ Z NICH DYMY NIE BYŁY TAK SZKODLIWE DLA ŚRODOWISKA?

-filtry

-kapelusze

-ciepłe skarpety

12. NA CZYM POLEGA OCHRONA ŚRODOWISKA?

- dbanie o przyrodę, chronienie wszystkiego co nas otacza, nieniszczenie przyrody
- chodzenie z chorą paprotką do weterynarza
- budowanie ogrodu przez ochroniarzy

W turnieju wykorzystano również grę „ściganek” : „O co las prosi nas”

AUTORKI OPRACOWANIA:

RENATA MYSLIWIEC

ANNA PRZEPIÓRA

PRZEDSZKOLE NR 6 W ZABRZU

			M	E	T	A	L										
			M	K	U	L	A	T	U	R	A						
		M	A	K	O	S	Z										
			K	O	S	Z											
			P	L	A	S	T	I	K								
			S	O	G												
			M	O	G												
		S	E	G	R	E	G	A	C	J	A						
		Š	C	I	E	K	I										
G	L	E	B	A													

				P	O	J	E	M	N	I	K
B	U	T	E	L	K	A					
			Z	A	K	R	E	T	K	A	
				S	L	O	M	K	A		
				T	A	L	E	R	Z		
	F	O	L	I	A						
K	U	B	E	K							

K	I	E	L	I	S	Z	E	K	
				S	Z	Y	B	A	
B	U	T	E	L	K	I			
				S	L	O	I	K	I
L	U	S	T	R	O				

EKOLOGICZNE WIERVSZE I HASŁA

WIERSZE DOTYCZĄCE DBAŁOŚCI O ZWIERZĘTA I PRZYRODĘ

„W SCHRONISKU”- ANNA PRZEPIÓRA

W schronisku zgiełk i wrzawa... Kłótnia to, czy zabawa?

Przy kratkach pieski warują, z nadzieją coś wypatrują.

Wcale im nie wesoło, biegają nerwowo w koło,

Niektóre nieruchomo siedzą, „ skąd się tu wzięły?”- nie wiedzą.

Kajtek jest pięknym wilczurkiem, wciąż kocha swojego pana,

Lecz został porzucony, w sercu została mu rana.

Jest rozżalony i smutny, za krzywdę swoją zły ,

Dlatego warczy i szczeka, dlatego szczerzy kły.

Saba wciąż patrzy na bramę, kiedy jej pani ją znajdzie?,

Chce znowu przynieść jej papcie, gdy taka potrzeba zajdzie.

Lecz pani wciąż się nie zjawia, a wierna terierka czeka,

Poszłaby z nią na spacer, wciąż liczy na dobro człowieka.

Kundelek Punio- jeszcze malutki, siedzi osowiały, wylewa swe smutki.

Tak dawno nie widział swojej mamy, bo swojej mamie został odebrany.....

Lecz oto w bramie ktoś się pojawia- ucichły odgłosy ciągłego jazgotania.

Niektóre ogonki merdać zaczynają, słyhać jak psiaki radośniej szczekają.

*„Już przyszli, przybyli, ci co serca mają, ci co z nami się bawią i klatki nam sprzątają.
Dają nam karmę, wychodzą na spacer, ci na których twarzach jest zawsze uśmiech
szczyry .....*”

*To wolontariusze, pracownicy schroniska - widok tych zwierzków ich wielkie serca
ściska.*

Dobrze, że są tacy ludzie, oni ich nie zawiodą.....

Napoją.....

Nakarmią...

Użyć w losie pomogą....

„PRAWA ZWIERZĄT”- ANNA PRZEPIÓRA

*Psiaki gryzą kapcie lub dla odmiany kości,
Koty to domatorzy, nie znoszą w domu gości!
Różny charakter zwierzaki miewają,
Lecz swych właścicieli bardzo kochają.
Lubią spacer, cieszy je zabawa.
One nie, lecz TY wiesz,
Że mają SWOJE PRAWA!!!*

„PRAWO DO ZABAWY”- ANNA PRZEPIÓRA

*Burek pogryzł zabawki,
Stłukł mamy kubek do kawy.
Nawet jak coś zepsuje
- ma prawo do zabawy!!!*

„PRAWO DO MIŁOŚCI” - ANNA PRZEPIÓRA

*Reksio wciąż szczeka na obcych,
Nawet na ulubionych gości
Lecz chce, by pan go kochał
- ma prawo do miłości!!!*

„PRAWO DO PRAWIDŁOWEJ OPIEKI” - ANNA PRZEPIÓRA

*Gdy tylko kotek wstanie,
Już łasi się, chce śniadanie.
Uwielbia słońce,
Nie znosi chłodu,
- ma prawo do opieki,
wolności od głodu.*

„PRAWO DO WOLNOŚCI” - ANNA PRZEPIÓRA

*Motylek swawolny, mały konik polny,
ptak w swoim gnieździe, żaba w jeziorze-
tylko na wolności, w naturze żyć może.
I każde z nich ma własne prawa,
Zostaw je w spokoju, ich życie - to nie zabawa!*

„PRAWO DO ISTNIENIA” - ANNA PRZEPIÓRA

Jeżeli hodujesz rybki,

*Dbaj o ich dobro oraz wygodę.
Czyść często akwarium, wymieniaj piasek,
Staraj się zawsze o świeżą wodę.
Pilnuj , by nigdy nie brakło im jedzenia!
Twoje rybki, jak inne zwierzęta-
Mają prawo do istnienia.*

„NAJSMUTNIEJSZE OCZY NA ŚWIECIE”- ANNA PRZEPIÓRA

*„Co ja tu robię? Co złego zrobiłem?
Źle się bawiłem? Może coś zepsułem?
Pewnie za głośno rano szczekałem...,
Już wiem, kiedyś w kuchni mleko wylałem!”
- rozmyśla w klatce schroniska Felek,
Mały, kudłaty, czarny kundelek.
Oczka ma smutne, mokre od łez,
Dla niego ta klatka - to życia kres!
Dotychczas był zawsze bardzo kochany,
Przez Olę i Krzysia codziennie głaskany.
Dostawał zabawki, pyszną karmę, kości,
Robił popisy dla domowych gości.
Więc co się stało, że któregoś dnia z rana,
Jego dola do drzewa została uwiązana?
Dlaczego został sam? W tym lesie, porzucony?
Rodziny, domu, miłości został pozbawiony!?
Dobrze, że chociaż tutaj trafił, do naszego schroniska...*

Pies mruży wilgotne oczka, aż serce żal ściska....

„MODA NA EKOLOGIĘ”- BOŻENA WIAREK

*W ekologii chyba wiecie
Chodzi o to, żeby w świecie
Wszyscy żyli razem w zgodzie
To jest teraz w wielkiej modzie .*

„MODNE HASŁA”- BOŻENA WIAREK

*Futro sztuczne ,segregacja
to są teraz modne hasła.
Jeszcze wody oszczędzanie .
Chcesz być modny -weź się za nie !!!*

„NIECH DZIECI POMYŚLĄ”- BOŻENA WIAREK

*Ludzie ciągle coś budują :
Autostrady, mosty, sklepy,
Nowe domy, samochody
Dla postępu i wygody .*

*Właśnie lasy wycinają ,
Ludzie mało mebli mają ?
Jak pogodzić sarny życie ,
By się miała znakomicie*

Z potrzebami wszystkich ludzi ?!

*Tym się ekologia trudzi .
A to nie jest proste wcale ,
Gdy po lesie chodzą drwale .*

*Może wy coś wymyślicie
Żeby było lepsze życie ?*

„CO MOGĄ DZIECI” - BOŻENA WIAREK

*Co poradzić mogą dzieci
Żeby było trochę lepiej ?
Powiedz mamie ,powiedz tacie -
O przyrodę dziś nie dbacie .
Po co rzeczy ciągle nowe ,
Po co torby plastikowe,
A zabawek po co tyle,
Gdy się bawię tylko chwilę ?
A w śmietniku tyle puszek !
Ja rodzicom dzisiaj muszę
Szepnąć coś o segregacji
I nie będę tu bez racji .
Mogę w moim domu ,blisko
Dobrze dbać o środowisko .*

HASŁA EKOLOGICZNE

Ja porządek utrzymuję
i papierki tu przyjmuję.

/Grupa „Biedronki”/

Segreguj odpady, unikniesz
zagłady!

/Szymon Wiącek/

Jestem pudełko ekologiczne.
Duże, zielone - po prostu śliczne.
Moim zadaniem jest Was nauczyć,
Gdzie trzeba kartki zużyte rzucić.

Bardzo starannie zbieram je w sobie.
Wiecie na pewno po co to robię.

Ludzie je zmielą wszystkie w lot
I zrobią z nich całkiem nowy blok.

Następne dzieci będą w nich rysować
A to pozwoli **DRZEWA SZANOWAĆ!**

/Jacek Pyszka/

Zamieszkałem w Waszej sali,
Można dostrzec mnie z oddali.
Wszystkie kartki zjadam ze smakiem.
Nawet zapisane drobnym makiem!

/Jacek Pyszka/

Niech papierki tu mieszkają
W sali nam nie przeszkadzają!

/Czarek Zduńczyk/

Dzieci!!!!

Wrzucajcie do mnie śmieci.

/Grzesiu Bergman/

Nawet przedszkolak

To wie!!!

Że śmieci do kosza

Wyrzuca się!!!

/Emilia Zuza/

EKOLOGICZNA OLIMPIADA

-EKOLOGICZNA OLIMPIADA SPORTOWA-

opracowała: Anna przepióra

Zabawy ruchowe z wykorzystaniem surowców wtórnych: makulatury (kartonów, pudełek, gazet, papieru), plastiku (zakrętek, butelek po napojach). metalu (puszek, kapsli), szkła (słoiki).

Dzieci podzielone na zespoły, oznaczone kolorami szarf . Kibice każdej z drużyn mają na głowach wesołe ekologiczne czapeczki z gazet lub kartonów.

Dzieci otrzymują punkty- kolorowe zakrętki , które sędzia wrzuca do pojemników po 5 litrowych wodach mineralnych. W zabawach liczy się poprawność wykonania zadania i zaangażowanie dzieci. Zwracamy uwagę na dobrą atmosferę, uśmiech, wygrywa każdy uczestnik.

PRZYKŁADY KONKURENCJI DO WYBORU:

1. Wyścig w kartonowych butach. Dzieci mają na nogach pudełka po butach lub serwetkach higienicznych. Pokonują w nich wyznaczoną trasę.
2. Turlanie do celu rolki po ręczniku papierowym za pomocą laski.
3. Podawanie w rzędach określonej liczby rolek po papierze toaletowym za pomocą klamerki do bielizny.
4. Budowanie wież z pudełek kartonowych.
5. Przenoszenie za pomocą ust i rurki do napojów -papierowych rybek z „brudnego jeziora -do czystego”.
6. Mecz chińskiej piłki nożnej. Drużyny grają w gazetową piłkę przemieszczając się na pośladkach.
7. Rzutu do celu- papierowa tarcza z otworami - kulką z gazety.
8. Rzuty plastikowymi zakrętkami - do słoików.
9. Sztafeta z wykorzystaniem rolek po ręcznikach papierowych.
10. Bieg z przeszkodami- pokonanie tuneli z pudeł kartonowych, bieg w workach, przejście z pudełkiem po pizzie na głowie .
11. Strącanie gumową piłką wież z puszek.
12. Turlanie puszki do celu.

13. Zwijanie sznurka na rolkę po ręczniku papierowym. Na końcu sznurka znajduje się papierowy element- myszka, kot, itp.
14. Gra w „Kapsle”. Pstrykanie w kapsla i prowadzenie go po torze.
15. Gra „Proca”. Gumy umieszczone pomiędzy krzeselkami. Strzelanie kulą z gazety do celu.
16. Przenoszenie pudełka po pizzy- na rolce z papieru.
17. Zabawa z „lejką zręcznościową”. Papierowy lejek, z zamocowanym sznurkiem, na końcu którego znajduje się papierowa kulka. „Łapanie” kulki do lejki.
18. Zabawa „Kręgle”- z wykorzystaniem butelek po napojach wypełnionych piaskiem lub wodą.
19. Rzuty w parach- kulą z gazety i łapanie do pudełka.
20. Nawlekanie w drużynach jak największej ilości rolek na sznurek. Mierzenie, która drużyna ma najdłuższy sznur.
21. Wręczenie EKO-MEDALI, wykonanych z metalowych dekli od słoików, z wklejonymi gratulacjami.

WSPÓLNE PORZĄDKOWANIE SALI, SEGREGOWANIE WYKORZYSTANYCH SUROWCÓW DO WORKÓW. ZWRÓCENIE UWAGI NA FAKT ICH PONOWNEGO WYKORZYSTANIA.

PROGRAM EKOLOGICZNY

Przedszkole nr 38
w Zabrze

PROGRAM PRACY WYCHOWAWCZO - DYDAKTYCZNEJ
Z ZAKRESU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
DLA DZIECI 5, 6 LETNICH

"PRZEDSZKOLAK EKOLOGIEM"

Izabela Jany

*„Aby nauczyciel – wychowawca mógł zaspokoić ciekawość i zainteresowania
dziecka światem, musi przyjąć, że punktem wyjścia wychowania jest czynna i
samodzielna praca dziecka z obiektami i zjawiskami przyrody”*

E. J. Frączakowie

Wstęp

Przedszkole nr 38 znajduje się na osiedlu Helenka – jest to jedna z 18 dzielnic miasta Zabrze. Osiedle to otoczone jest lasami, ogródkami działkowymi, zobaczyć tu można również piękny staw. Jest to doskonałe miejsce do rozwijania zainteresowań przyrodą poprzez działania praktyczne.

Nasze dzieci pochodzą ze zróżnicowanych środowisk. Nie wszystkie przedszkolaki mają jeszcze wypracowany nawyk dbania o najbliższe środowisko przyrodnicze oraz jego zasoby. Zajęcia przyrodnicze w przedszkolu są jedną z form pracy mającej na celu zmianę nastawień i zachowań dzieci w stosunku do przyrody. Staramy się dobrze przygotować ich do życia w społeczeństwie oraz w zgodzie ze środowiskiem przyrodniczym.

W naszym przedszkolu dzieci uczestnicząc w zajęciach przyrodniczych poznają środowisko przyrodnicze najbliższej okolicy, biorą aktywny udział w akcjach oraz konkursach ekologicznych dotyczących segregacji odpadów, wykorzystywania surowców wtórnych w pracach plastycznych, oraz konkursach związanych z wiedzą ekologiczną. Uczą się wyrażać podziw dla piękna przyrody w pracach plastycznych oraz poezji. Na terenie przedszkola od kilku lat systematycznie zbieramy makulaturę i zużyte baterie, które przekazujemy firmie Reba zajmującej się odzyskiem zużytych baterii.

W tym roku szkolnym chciałabym włączyć do zajęć ekologicznych własny program z zakresu edukacji ekologicznej. Program przeznaczony jest dla dzieci 5,6 letnich, aby od najmłodszych lat uczyły się odpowiedzialności za środowisko.

Treści podzielone zostały na 4 części, odpowiadające czterem porom roku. Każda część składa się z 3 rozdziałów :

- 1.Poznaję świat.
- 2.Doświadczam i tworzę.
- 3.Jestem odpowiedzialny za środowisko

Zadania wynikające z tego programu będą realizowane na zajęciach wychowawczo – dydaktycznych z zakresu edukacji ekologicznej, oraz podczas konkursu wiedzy na temat ekologii.

Program jest zgodny z Podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego (DU. z dnia 15.01.2009r. Nr4, poz.17).

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE:

- obserwowanie środowiska przyrodniczego,
- obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie oraz występujących zjawisk atmosferycznych,
- poznawanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego wynikających z niszczycielskiej działalności ludzi,
- poznawanie sposobów dbania o środowisko,
- samodzielne przeprowadzanie doświadczeń w celu rozwiązywania aktualnie nurtujących problemów.

CELE OGÓLNE :

- rozbudzanie ciekawości w poznawaniu najbliższego otoczenia,

- kształcenie umiejętności obserwacji zmian i zależności zachodzących w przyrodzie,
- poszerzanie wiedzy przyrodniczej poprzez uczestnictwo w zajęciach,
- wykorzystanie zdobytej wiedzy w konkursach o tematyce ekologicznej
- kształcenie umiejętności opisywania piękna przyrody słowem i za pomocą technik plastycznych,
- budzenie wrażliwości na piękno przyrody
- rozbudzanie poczucia odpowiedzialności za środowisko,
- wdrażanie dzieci do zdrowego stylu życia wolnego od zagrożeń
- uczenie właściwego zachowania i współzawodnictwa w zabawach z rówieśnikami.

METODY I FORMY PRACY :

- metody aktywizujące,
- ścieżki dydaktyczne,
- zajęcia terenowe,
- prowadzenie obserwacji przyrodniczych,
- prelekcje i pogadanki,
- zbiórki i akcje ekologiczne,
- konkursy wiedzy,
- konkursy plastyczne i wystawa prac,

- czytanie bajek i wierszyków o tematyce przyrodniczej,
- prezentacje multimedialne.

EWALUACJA:

- udział w międzygrupowym konkursie wiedzy na temat ekologii na terenie przedszkola
- wystawa prac plastycznych dzieci,
- gromadzenie kart pracy, dyplomów i prac dzieci w teczkach.
- własne uwagi i spostrzeżenia.

Uwagi o realizacji :

Zajęcia będą odbywały się w grupach dzieci 5, 6 letnich podczas zajęć z edukacji ekologicznej.

JESIEŃ

CELE OGÓLNE:

- poznanie cech charakterystycznych budowy zwierząt zamieszkujących lasy i parki,
- zapoznanie dzieci ze znaczeniem ekologii dla świata,
- kształcenie umiejętności właściwego segregowania odpadów,
- kształcenie umiejętności obserwowania i opisywania zmian zachodzących w przyrodzie jesienią,
- wyrabianie nawyku odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze.

CELE OPERACYJNE:

DZIECKO:

- wie jakie zwierzęta zamieszkują lasy i parki,
- zna charakterystyczne cechy zwierząt leśnych,
- wie jakie znaczenie ma ekologia,
- wie dlaczego należy segregować śmieci,
- zna charakterystyczne cechy jesieni,
- czuje się odpowiedzialny za środowisko.

POZNAJĘ ŚWIAT

1.Czym zajmuje się ekologia.

- Słuchanie wiersza „Ekologia” ilustrowanego serią obrazków.
- Rozmowa kierowana na temat tego czym zajmuje się ekologia oraz jej znaczenia w życiu człowieka.

2.Jestem częścią przyrody:

- Słuchanie bajki pt. „Bajka o rozdeptanej stokrotce”.
- Jestem częścią przyrody, rozmowa kierowana w oparciu o literaturę oraz doświadczenia dzieci.
- Inscenizacja opowiadania „Z życia na Starym Klonie”.

3. Nadchodzi jesień:

- Opisywanie zmian zachodzących w przyrodzie jesienią na podstawie obserwacji oraz ilustracji.
- Rozpoznawanie i nazywanie drzew rosnących w okolicy.

4.Zwierzęta duże i małe:

- Opisywanie wyglądu wiewiórki, jeża, dzika, sarny i jelenia w oparciu o ilustracje, literaturę.
- Przygotowania zwierząt do zimy słuchanie opowiadania pt. „Jeż igielka”.
- „Dlaczego jeże zamieszkały w lesie”- poznanie lasu jako miejsca dającego schronienie jeżom i innym zwierzętom.

DOŚWIADCZAM I TWORZĘ

1. Zaprzyjaźniam się z drzewem (zajęcia w terenie)

- Wybranie w parku jednego z drzew, wsłuchanie się w drzewo
- Odcisnięcie wzoru kory przy pomocy kredki świecowej,
- Szukanie liści ze swojego drzewa

2. Moje jesienne obrazy

- Wykonanie obrazu z wykorzystaniem suszonych liści i farb plakatowych

3. Wykorzystuję dary jesieni.

- Wykonanie kasztanowych ludzików i zwierząt z materiału przyrodniczego

3. List do przyjaciela.

- Wspólne redagowanie listu z pomocą nauczycielki do wybranego zwierzęcia leśnego- ozdabianie listu ilustracją.

JESTEM ODPOWIEDZIALNY ZA ŚRODOWISKO

1. Moje ekologiczne postanowienie.

- Zapisanie (przez nauczycielkę) na kartce z konturem dłoni postanowienia dziecka dotyczącego działań na rzecz środowiska.

2. Segreguję odpady.

- Ćwiczenia praktyczne dotyczące właściwej segregacji odpadów.
- Słuchanie bajki pt. „Bajka o trzech pojemnikach”.
- Prezentacja multimedialna bajki pt. „Kłopoty w mieście niepotrzebnych opakowań”.

3.Zbieram makulaturę i baterie.

- Ogłoszenie zbiórki makulatury i zużytych baterii w przedszkolu – wyjaśnienie znaczenia takich akcji.

5.Pomagam zwierzętom przygotować się do zimy.

- Szukanie pomysłów na pomoc zwierzętom w przygotowaniach do zimy.

ZIMA

CELE OGÓLNE:

- Zapoznanie z niektórymi właściwościami wody.
- Kształcenie umiejętności obserwowania i opisywania zmian zachodzących w przyrodzie zimą.
- Kształcenie umiejętności opisywania cech charakterystycznych budowy ciała zwierząt.
- Wdrażanie do racjonalnego wykorzystywania surowców wtórnych.

CELE OPERACYJNE:

DZIECKO:

- zna niektóre właściwości wody,
- wie jakie zmiany zachodzą w przyrodzie zimą- obserwuje i opisuje,
- zna charakterystyczne cechy zewnętrzne niektórych zwierząt egzotycznych,
- potrafi wykonać pracę plastyczną z surowców wtórnych.

POZNAJĘ ŚWIAT

1.Przyszła zima.

- Opisywanie zmian zachodzących w przyrodzie zimą na podstawie obserwacji, ilustracji oraz literatury.

- Zjawiska przyrodnicze występujące zimą, słuchanie opowiadania „Jedna srebrna kropla”
- Ptaki zimujące u nas słuchanie opowiadania „O wróbelku Elemelku, pustym brzuszku i rondelku”.

2.Zwierzęta świata.

- Rozpoznawanie na ilustracjach zwierząt zamieszkujących inne kontynenty.
- Słuchanie krótkich bajek o wybranych zwierzętach świata.
- Rozmowa na temat charakterystycznych zachowań dzikich zwierząt w oparciu o czytane bajki.

3.Poznanie właściwości wody.

- Projekcja krótkich filmów animowanych „ Przygoda z kropelką’.
- Znaczenie wody dla życia- słuchanie opowiadania pt. „ Dzień w krainie bez wody”.

DOŚWIADCZAM I TWORZĘ

1. Bawię się na śniegu i lodzie.

- Zabawa w śnieżki.
- Lepienie bałwana.
- Zabawy ruchowe na śniegu.

2. Poznaję zwierzęta egzotyczne.

- Kolorowanie ilustracji zwierząt.
- Wykonanie makiety ZOO.

- Zabawy naśladowcze - naśladowanie dzikich zwierząt.

3. Wykonuję doświadczenia z wodą.

- Wykonanie filtrów z butelek plastikowych, waty i piasku.
- Wspólne przeprowadzanie doświadczeń z wodą – filtrowanie wody.
- Co możemy rozpuścić w wodzie – zabawy badawcze.
- Poznanie nowej techniki plastycznej – obrazy wodne.

JESTEM ODPOWIEDZIALNY ZA ŚRODOWISKO

1. Dokarmiam ptaki zimą.

- Przynoszenie ziaren i okruchów do karmnika.

2. Pomagam zwierzętom w schronisku.

- Włączenie się w akcję – zbiórki koców i jedzenia dla psów w schronisku

3. Uczę się oszczędzać wodę.

- Szukanie pomysłów na racjonalne korzystanie z wody

4. Nie palę śmieci w piecu.

- Wykonanie plakatów ostrzegających przed trującymi skutkami palenia śmieci w piecach

WIOSNA

CELE OGÓLNE:

- Doskonalenie umiejętności rozpoznawania kwiatów wiosennych i owadów.
- Kształcenie umiejętności opisywania zmian zachodzących w przyrodzie.
- Rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych poprzez działania praktyczne.
- Włączenie dzieci w akcje ekologiczne na terenie przedszkola.

CELE OPERACYJNE:

DZIECKO:

- potrafi rozpoznać i nazwać wybrane kwiaty wiosenne,
- opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie wiosna,
- potrafi wykonać zielnik,
- potrafi założyć hodowlę i pielęgnować rośliny,
- wykonuje doświadczenie,
- aktywnie uczestniczy w akcjach ekologicznych na terenie przedszkola.

POZNAJĘ ŚWIAT

1. Nadchodzi wiosna.

- Opisywanie zmian zachodzących w przyrodzie wiosną na podstawie obserwacji, literatury oraz ilustracji.
- Zwiastuny wiosny – słuchanie wierszy „Wiosna tuż, tuż” oraz „Do domu! Do domu”.
- Zjawiska przyrodnicze – burza, tęcza, rozmowa kierowana w oparciu o wysłuchane wiersze.
- Słuchanie opowiadania pt. „Tęcza w kropli wody”

2. Kwitną sady.

- Obserwacja kwitnących drzew owocowych.
- Rozróżnianie drzew owocowych po wyglądzie kwiatów.

3. Na łące.

- Rozpoznawanie i nazywanie niektórych kwiatów rosnących na łące.
- Opisywanie cech charakterystycznych owadów – biedronka, motyl, mrówka.

DOŚWIADCZAM I TWORZĘ:

1. Moje wiosenne kwiaty.

- Kolorowanie i nazywanie pierwszych wiosennych kwiatów.
- Wykonanie kwiatów wiosennych dowolną techniką.
- Doświadczenie (nacinanie łądki mniszka lekarskiego i obserwacja efektu tego działania).

2. Maluję motyle.

- Wykonanie collage – wiosenne motyle

3. Sieję i przesadzam rośliny.

- Założenie wodnej hodowli fasoli i rzeżuchy
- Przesadzanie kwiatów doniczkowych rosnących w salach

4. Mój pierwszy zielnik.

- Zbieranie i suszenie kwiatów łąkowych
- Tworzenie zielnika – z pomocą atlasów botanicznych
- Trasa ekologiczna w terenie (obserwacja przyrody, zajęcia praktyczne – sadzenie roślin w ogrodzie, zbieranie materiałów przyrodniczych, zbieranie śmieci)

JESTEM ODPOWIEDZIALNY ZA ŚRODOWISKO

1. Pielęgnuję moje rośliny.

- Systematyczne podlewanie hodowanych roślin.

2. Pomagam ptakom budować gniazda.

- Obserwowanie miejsc, w których ptaki budują gniazda.
- Przynoszenie w miejsca budowy gniazd sznurków, waty, gałązek itp.

4. Sprzątam świat.

- Aktywne włączenie się w obchody tygodnia Ziemi na terenie przedszkola.
- Wspólne wykonanie plakatu o tematyce ekologicznej.
- Czynne uczestnictwo w konkursie ekologicznym, zaprezentowanie swoich wiadomości i umiejętności.

LATO

CELE OGÓLNE:

- Kształcenie umiejętności opisywania cech charakterystycznych owoców i warzyw – kształt, kolor, smak.
- Kształcenie umiejętności wykorzystywania wiedzy w konkursie.
- Wdrażanie do właściwego zachowywania się na łonie natury.
- Zachęcanie do baczego i systematycznego obserwowania przyrody.

CELE OPERACYJNE:

DZIECKO;

- potrafi opisać charakterystyczne cechy wybranych owoców (kolor, smak, kształt),
- bierze czynny udział w konkursie ekologicznym,
- potrafi odpowiednio zachować się na łonie natury,
- obserwuje przyrodę,
- samodzielnie przygotowuje sałatkę owocową.

POZNAJĘ ŚWIAT

1. To już lato.

- Opisywanie zmian zachodzących w przyrodzie latem na podstawie obserwacji oraz opowiadania pt. „Lato lato co ty na to”.

2. Owoce i warzywa z naszych ogródków.

- Opisywanie wyglądu i smaku owoców : jabłko, gruszka, śliwka.
- Rozpoznawanie i nazywanie warzyw rosnących w ogródku.

3. W ogrodzie.

- Wycieczka na pobliskie ogródki działkowe, obserwacja prac ogrodników.

4. Wakacje.

- Omówienie zasad bezpiecznego spędzania czasu nad jeziorem, morzem, w górach i w lesie

DOŚWIADCZAM I TWORZĘ

1. Zdrowo się odżywiam.

- Przygotowanie sałatki owocowej.
- Wspólne przygotowanie surówki z warzyw.

2. Podziwiam piękno przyrody.

- Wykonanie pracy plastycznej - „Moje wrażenia z wycieczki do ogrodu”.

3. Sprawdzam swoją wiedzę przyrodniczą.

- Rozwiązywanie zagadek, rebusów o tematyce przyrodniczej – konkurs.
- Wręczenie medali „Jestem przyjacielem świata”.

JESTEM ODPOWIEDZIALNY ZA ŚRODOWISKO

1. Bezpiecznie spędzam czas na łonie natury.

➤Wykonanie prac plastycznych na temat sposobów spędzania czasu latem.

2. Moje wakacyjne postanowienia.

➤Wpisywanie (przez nauczycielkę) w przygotowanie kontury liści klonu postanowień wakacyjnych dotyczących ochrony środowiska.

**PRZYKŁADOWE
SCENARIUSZE
ZAJĘĆ**

Jesień

Temat: Zaprzyjaźniam się z drzewem.

Cele ogólne:

- Poznanie nazw niektórych drzew rosnących w okolicy
- Kształcenie umiejętności opisywania drzew , nazywania ich części
- Rozbudzane zainteresowań przyrodniczych poprzez zajęcia terenowe

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- zna nazwy wybranych drzew
- potrafi nazwać części drzewa
- jest zainteresowane otaczającą przyrodą

Zajęcia terenowe - park

Metody : czynna, słowna, oglądowa

Pomoce: kartki, kredki świecowe

Przebieg:

- 1.Przywitanie (przejście przez ekologiczną – magiczną nić).
- 2.Rozdanie dzieciom teczek z 2 białymi kartkami i wyjaśnienie celu i tematu zajęcia.
- 3.Wyjście do pobliskiego parku.
- 4.,,Zaprzyjaźnianie się” z drzewem:

Dzieci stoją w kole a nauczyciel wyjaśnia na czym będzie polegało ich zadanie:

Znajdujesz się w parku. Może czasem przechodzisz tędy lecz nie zwracasz uwagi na drzewa tutaj rosnące.

Zatrzymaj się na chwilę w tym miejscu .

Wybierze sobie jedno drzewo , takie , które Ci się podoba.

Niech przez krótką chwilę ono będzie tylko twoje. Zaprzyjaźnij się z nim.

Przedstaw mu się. Przytul policzek do kory drzewa. Popatrz jak wygląda.

Następnie weź kartkę i świecową kredkę i odrysuj korę swojego drzewa.

Zachowaj odcisk kory na pamiątkę. Teraz znajdź jeden liść z twojego drzewa i odrysuj go na kartce obok odcisku kory.

5.Powrót do przedszkola.

6.Rozmowa na temat budowy drzew – jak wyglądają, gdzie jest pień, korona i korzeń.

7.Wklejenie odcisku kory i liścia drzewa na kartkę papieru

8.Pożegnanie(przejsście przez magiczną- ekologiczną nic).

Zima

Temat: Zwierzęta świata – słoń.

Cele ogólne:

- Zapoznanie z treścią opowiadania „ zwierzątka maluchy pastwisk i stepów – słoń”
- Kształcenie umiejętności opisywania budowy ciała zwierząt w oparciu o ilustrację
- Rozbudzanie zainteresowań przyrodniczych i troski o zwierzęta

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- potrafi skupić uwagę na treści opowiadania
- potrafi opisać budowę zewnętrzną słonia
- wie, że należy troszczyć się o zwierzęta

Metody: słowna, czynna, oglądowa

Pomoce: tekst opowiadania, ilustracja, kolorowanka, kredki

Czas trwania: 30 minut

Przebieg:

1. Przywitanie.

2. Zapoznanie z treścią opowiadania:

Afrykańskie słońisko daje nurka do wody. Inny słońisk wskakuje wraz za nim i spryskuje go wodą z trąby. Słonie uwielbiają wodę!! Czasami kąpią się po kilka razy dziennie dla ochłody. Woda zapobiega też wysychaniu ich skóry.

Nowonarodzone słońisko pokryte jest dużą ilością włosów ale szybko je traci. Już krótko po urodzeniu, jest w stanie maszerować z resztą stada. Młody słońisk trzyma się blisko mamy i pije jej mleko aż do czwartego roku życia.

Podczas dorastania, młody słoń uczy się od mamy, gdzie szukać liści i trawy oraz jak unikać niebezpieczeństw. Gdy słońisko jest nieposłuszne mama daje mu klapsa trąbą. Inne słonie też opiekują się małym.

Słonieki uwielbiają się bawić. Czasami jeden drugiego trzyma trąbą za ogon i tak maszerują razem jak żołnierze.

Mimo że afrykańskie słonie są największymi żyjącymi zwierzętami lądowymi, ich życie jest ciągle zagrożone. Wiele z nich zostało zabitych dla kości słońiskowej. Dziś nie wolno już handlować kością słońiskową. Wprowadzono też prawa, które mają chronić słonie.

3. Prezentacja ilustracji – omówienie wyglądu zwierzęcia, środowiska życia.

4. Zabawa „Jestem słońcem” – naśladowanie ruchów słońca.
5. Kolorowanie ilustracji słońca.
6. Wklejenie pokolorowanego obrazka do „Teczki Młodego Ekologa”
7. Pożegnanie.

Wiosna

Temat: Życie na łące – biedronka.

Cele ogólne:

- Poznanie znaczenia biedronek dla roślin
- Kształcenie umiejętności opisywania budowy ciała owadów
- Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za najbliższe środowisko przyrodnicze

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- zna znaczenie biedronek dla roślin
- potrafi opisać wygląd biedronki
- czuję się odpowiedzialne za najbliższe środowisko przyrodnicze

Metody: słowna, czynna, oglądowa

Pomoce: wierszyki, ilustracja biedronki, kolorowanka, karta pracy

Czas trwania: 30 minut

Przebieg:

1. Przywitanie.
2. Poznajemy mieszkańca łąki – biedronkę
  - przeczytanie krótkiego wierszyka :

„Ja nazywam się biedronka

Zna mnie dobrze każda łąka

Chronię lasy i ogrody

Słynna jestem tam z urody”

- o czym jest wiersz?
- gdzie żyją biedronki?
- jak wygląda biedronka? – prezentacja ilustracji biedronki

3. Biedronka – owad pożyteczny:

- przeczytanie kolejnego wierszyka:

„ Choć należę do chrząszczy – pancernych jak czołg

Lepiej bez potrzeby nie bierz mnie do rąk

Chyba że niechcący wejdę na ulicę

Wtedy mnie ratuj bo kto zniszczy mszyce?”

- o co prosi nas biedronka?
- dlaczego mówi się że jest pożytecznym owadem?
- wyjaśnienie dzieciom co to są mszyce

4. Kolorowanie ilustracji biedronki

5. Liczymy lata biedronkom – karta pracy

6. Przyklejenie prac do „Teczki Młodego Ekologa”

7. Pożegnanie.

Lato

Temat: Odżywiamy się zdrowo.

Cele ogólne:

- Zapoznanie w walorami odżywczymi owoców i warzyw
- Zapoznanie z treścią wiersza „Ekorecepta”
- Wdrażanie do zdrowego i różnorodnego odżywiania się

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- zna odżywcze wartości owoców i warzyw
- potrafi skupić uwagę na treści wiersza
- wie, że należy się zdrowo odżywiać

Metody: czynna, słowna, oglądowa

Czas trwania : 30 minut

Pomoce: treść wiersza „Ekorecepta”, ilustracje warzyw i owoców – kolorowanki, kredki, klej, nożyczki

Przebieg:

1. Przywitanie.
2. Czytanie wiersza „ Ekorecepta”

„Ekorecepta”

Gdy pięć razy w ciągu dnia

Twój organizm owoc ma,

Choćby kęs lub łyżeczek soku,

To nie poznasz się po roku.

Wielki będziesz jak dwa dęby

Bielą załśnią zdrowe zęby

Sprytniejsza stanie się głowa,

A ty silny jak wąż boa.

A jeżeli tato z mamą

Zechcą podjadać tak samo

To w tradycji twej rodziny

Będą setne urodziny!!!

3.Krótkie omówienie treści wiersza.

4.Kolorowanie otrzymanych ilustracji warzyw i owoców.

5.Wycięcie wybranych owoców i warzyw, tych, które dzieci najbardziej lubią
i przyklejenie ich do „Teczki Młodego Ekologa”

6.Wykorzystanie pozostałych warzyw i owoców do wykonania wspólnej pracy
plastycznej – misy zdrowia

7.Pożegnanie.

LITERATURA:

1. Danowska B. "Co słyhać w lesie", Bliżej przedszkola nr. 6.93, 06.2009
2. Elbanowska S. „Jak zadziwić przedszkolaka tym, co świeci, pływa, lata”
wyd. MEDIUM Warszawa, 1994.
3. Gut H. : „Elementarz Ekologiczny”; wyd. Nowa Era, Warszawa, 1999.
4. Górny M.: Ekologia i ochrona środowiska; Polski Klub Ekologiczny, Gliwice
1996.

5. Hardy A. ; „Zwierzątka – maluchy gór i lasów” wyd. Ottenheimer Publisher, 1994.
6. Juszczak- Guca J. "Powrot do źródeł. Obserwacje jesienne", Bliżej przedszkola nr.11.74, 04.2008.
7. Kownacka M. „Razem ze słonkiem” wyd. WSiP, Warszawa, 1975.
8. Kwaśniewska M., .Żaba – Żabińska w. Program edukacji przedszkolnej „Nasze przedszkole” MAC edukacja, 2009.
9. Majsterkowić J., Mrówka K. „Na drodze do zrozumienia przyrody” Brynek 2008.
10. Mikita A. „Bajki w zielonych sukienkach” wyd. MAC edukacja, Poznań, 2010.
11. Praca zbiorowa „Przedszkolak ekologiem” wyd. WOM Katowice, 1996.
12. Przybysz –Piwko M. „Zbiór przysłów i zagadek dla dzieci, wyd. WSiP, Warszawa 1995.
13. Walter G. „, Woda, żywiły w przedszkolu”; wyd. Jedność, Kielce, 2004.

Program jest zgodny z Podstawą programową wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego (DU. z dnia 15.01.2009r. Nr4, poz.17).

EKOLOGICZNY KALENDARZ

PRZEDSZKOLNY EKOLOGICZNY KALENDARZ

PRZYRODA

STYCZEŃ

9 I- DZIEŃ LIGI OHRONY PRZYRODY

23 I- DZIEŃ BEZ OPAKOWAŃ FOLIOWYCH

LUTY

MARZEC

3 III- DZIEŃ SŁOŃCA

3 III- DZIEŃ BEZ KOMPUTERA

III- (RUCHOME)MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ SŁOŃCA

III- (OSTATNIA SOBOTA) GODZINA DLA ZIEMI

21 III- DZIEŃ WIERZBY

22 III- ŚWIATOWY DZIEŃ WODY, DZIEŃ OCHRONY BAŁTYKU

KWIECIEŃ

5 IV- DZIEŃ DRZEW

1-7 IV- TYDZIEŃ CZYSTOŚCI WÓD

1-13 IV- DNI LASU I ZADRZEWIEN

22 IV- DZIEŃ ZIEMI

MAJ

24 V- EUROPEJSKI DZIEŃ PARKÓW NARODOWYCH

25 IV- MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ ŚWIADOMOSCI ZAGROZENIA HAŁASEM

31 V- DZIEŃ BEZ PAPIEROSA

CZERWIEC

1 VI- DZIEŃ BEZ ALKOHOLU

2 VI DZIEŃ LEŚNIKA

5 VI- ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA

6 VI-DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

15 VI- DZIEŃ WIATRU

LIPIEC

15 VII- DZIEŃ BEZ TELEFONU KOMÓRKOWEGO

VII-(OSTATNI WEEKEND) ŚWIĘTO PAPIERU

SIERPIEŃ

WRZESIEŃ

19 IX-DZIEŃ FAUNY, FLORY I NATURALNYCH SIEDLISK

17-20 IX- SPRZĄTANIE ŚWIATA

IX- (RUCHOME)DZIEŃ GRZYBA, DZIEŃ ŚLIWKI

22 IX- DZIEŃ BEZ SAMOCHODU

28 IX- ŚWIATOWY DZIEŃ MORZA

PAŹDZIERNIK

4 X- DZIEŃ ŚW. FRANCISZKA Z ASYŻU- PATRONA EKOLOGÓW

10 X- DZIEŃ DRZEWA

24 X- MIĘDZYKRAJOWY DZIEŃ ROWERU

OPRACOWANIE:

ANNA PRZEPIÓRA

PRZEDSZKOLE NR 6 W ZABRZU

PRZEDSZKOLNY EKOLOGICZNY KALENDARZ

PRZYRODA- ZWIERZĘTA

STYCZEŃ

09- DZIEŃ LIGI OCHRONY PRZYRODY

LUTY

11- DZIEŃ DOKARMIANIA ZWIERZYNY LEŚNEJ

17- ŚWIATOWY DZIEŃ KOTA

26-DZIEŃ DINOZAURA

27- DZIEŃ BEZ SKÓRY I FUTRA

27-DZIEŃ NIEDŹWIEDZIA POLARNEGO

MARZEC

21- DZIEŃ LEŚNIKA

22- DZIEŃ OCHRONY MORZA BAŁTYCKIEGO

KWIECIEŃ

01-MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PTAKÓW

05- DZIEŃ LEŚNIKA I DRZEWIARZA

23-ŚWIATOWY DZIEŃ KONI

24- ŚWIATOWY DZIEŃ ZWIERZĄT LABORATORYJNYCH

MAJ

12- ŚWIATOWY DZIEŃ PTAKÓW WĘDROWNYCH

22- DZIEŃ PRAW ZWIERZĄT

23- ŚWIATOWY DZIEŃ ŻÓŁWIA

31- DZIEŃ BOCIANA BIAŁEGO

CZERWIEC

5-11 TYDZIEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA

08- ŚWIATOWY DZIEŃ OCEANÓW

27- ŚWIATOWY DZIEŃ RYBOŁÓSTWA

30- DZIEŃ MOTYLA KAPUSTNIKA

LIPIEC

01-DZIEŃ PSA

08- ŚWIĘTO ŻABY

SIERPIEŃ

WRZESIEŃ

MIESIĄC MIODU

19- DZIEŃ DZIKIEJ FLORY, FAUNY I NATURALNYCH SIEDLISK

28- DZIEŃ MORZA

PAŹDZIERNIK

01-ŚWIATOWY DZIEŃ PTAKÓW

02-ŚWIATOWY DZIEŃ ZWIERZĄT HODOWLANÝCH

02-EUROPEJSKI DZIEŃ PTAKÓW

**04-ŚWIATOWY DZIEŃ FRANCISZKA Z ASYŻU- PATRONA
EKOLOGÓW**

04-ŚWIATOWY DZIEŃ DOBROCI DLA ZWIERZĄT

4-11 ŚWIATOWY TYDZIEŃ ZWIERZĄT

7-8 ŚWIATOWY DZIEŃ PTAKÓW

10- DZIEŃ DRZEWA

25- DZIEŃ USTAWY O OCHRONIE ZWIERZĄT

25-MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PTAKÓW

25- DZIEŃ KUNDELKA

LISTOPAD

03- HUBERTUS- ŚWIĘTO MYŚLIWYCH, LEŚNIKÓW I JEŹDZCÓW

10- DZIEŃ JEŻA

25- DZIEŃ BEZ FUTRA

GRUDZIEŃ

20- DZIEŃ RYBY

OPRACOWANIE:

ANNA PRZEPIÓRA

oraz ZESPÓŁ LIDERÓW

PROGRAMU WIRTUALNEJ ADOPCJI ZWIERZĄT

„CZTERY ŁAPY” W ZABRZU